

SZAKMAI PROGRAM

2023.

Tartalomjegyzék

I. Általános rész.....	4
I.1. Javítóintézet helye a gyermekvédelmi intézmények rendszerében	4
I.2. Szakmai program célja	4
I.3. Javítóintézeti nevelés célja	5
I.4. Javítóintézeti nevelés feladata	6
I.5. Javítóintézeti nevelés módszerei	7
I.6. Az intézet állami feladatként ellátandó alaptevékenységére vonatkozó fontosabb jogszabályok	7
II. Javítóintézetben folyó pedagógiai munka személyi és tárgyi feltételei	10
II.1. Pedagógiai munka személyi feltételei	10
II.2. Pedagógiai munka tárgyi feltételei	12
III. A szervezeti egységek feladataihoz kapcsolódó módszertan.....	14
III.1. Nevelési folyamat tervezése a befogadástól az elbocsátásig.....	14
III.2. Nevelési folyamat szervezeti keretei	15
III.2.1. Nevelési folyamat fórumai	5
III.2.1.1. Szakértői csoport.....	16
III.2.1.2. Nevelési értekezletek	16
III.2.1.3. TEAM megbeszélés	19
III.2.1.4. Napi eligazítás.....	20
III.2.1.5. Esetmegbeszélés	20
III.2.1.6. Családi konzultáció, családterápiás foglalkozás	20
III.2.2. Letartóztatást és a javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegek módszertana	21
III.2.2.1. Általános csoportok	21
III.2.3. Napirend és a foglalkozások rendje	24
III.2.3.1. Napirend	24
III.2.3.2. Foglalkozások rendje	25
III.2.3.3. Hetirend	30
IV. A letartóztatás és a javítóintézeti nevelés szinterei.....	31
IV.1. Befogadó csoport	31
IV.2. Életkori specifikáció miatt kialakított csoport.....	34

IV.3. Oktatás.....	35
IV.4. Munkafoglalkoztatás.....	40
IV.5. szakértői és mentálhigiénés csoport.....	43
IV.6. Egészségügyi részleg.....	44
IV.7. Utógondozói részleg.....	45
V. Együttműködés lehetőségei fenntartó, társintézetek, hivatalos szervek, rendőrség, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények tekintetében	48
VI. Etikai normák, antidiszkriminációs képzés	49
VII. Záradék	50

I. Általános rész

I.1 A javítóintézet helye a gyermekvédelmi intézmények rendszerében

A javítóintézet a gyermekvédelmi intézményrendszer része, annak határterületén helyezkedik el. Működését, összetett feladatrendszerét meghatározza, hogy feladatellátása során a büntetőeljárás és büntető intézkedések szabályainak betartatása mellett legfontosabb célkitűzése a reszocializációs nevelés, s ezt a célt szolgálják a nevelésben alkalmazott pedagógiai és pszichológiai eszközök és módszerek.

A Nagykanizsai Javítóintézet funkciói:

- az ügyészség által letartóztatásba helyezett fiatalkorúakat fogadja be 12-21 éves korig
- a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt fiatalkorúakat fogadja be 12-21 éves korig
- utógondozói ellátást biztosít.

I.2 Szakmai program célja:

A szakmai program szervesen illeszkedik az intézet alapidokumentumainak rendszerébe. Elkészíteni, értelmezni és használni csak valamennyi dokumentum ismeretében és összefüggéseiben lehet.

A szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) rögzíti az intézet szervezeti felépítését, irányítási-ellenőrzési rendszerét, a feladat- és felelősségviselési rendszert, az intézmény szervezeti egységeinek működési rendjét, a külső és belső kapcsolatrendszerek koordinációját és mechanizmusát.

A szakmai program tartalmazza, hogy a szervezeti és működési szabályzatban rögzített szervezeti kereteken belül a fő célokat hogyan kívánjuk elérni. Ezen felül célja, hogy megmutassa a feladatok rendszerbe építését, kölcsönhatását, azaz hatásmechanizmusát, a szakmai közösségek és az egyes dolgozók számára is.

A szakmai program a szakmai tervek és távlatok, a lehetséges és tervezett alternatívák dokumentuma is, tartalmazza azokat a távlati célokat, amelyek a szakmai továbbfejlesztés irányait jelölik ki, azaz alkalmasnak kell lennie a változásra, változtatásra.

Mindezek alapján a szakmai programunk a javítóintézet egésze céljának, feladatának, alapelveinek meghatározásából indul ki, majd az egyes szakterületek és szervezeti egységek céljait, alapelveit, módszereit és fejlesztési folyamatát külön – külön is megjelöli, érzékeltetve a kapcsolódási pontokat és az egymásra építettséget.

A szakmai program készítésénél arra törekedtünk, hogy hosszabb távra érvényes legyen, adjon szakmai alapot az éves munkaterv elkészítéséhez. Az éves munkaterv, s az ugyancsak a szakmai program szerint készült éves beszámoló alapján mérhető, elemezhető, tervezhető és ütemezhető a szakmai programban foglaltak végrehajtása, s a szakmai fejlesztés.

I.3 A javítóintézeti nevelés célja

A javítóintézetben nevelkedő fiatalok társadalmi beilleszkedésének, visszailleszkedésének elősegítésében alapvető kérdés, hogy milyen feladatokat képes vállalni az intézmény, illetve kell vállalnia az intézménynek, és mi az, amit a folytonosság alapelve szerint másnak kell vagy kellene elvégeznie. A fiatalok sikeres beilleszkedése csak akkor tűnik reálisnak, ha kezelik, enyhítik, kompenzálják azokat a diszfunkciókat, amelyek a bűnelkövetéshez vezettek, azaz esélyt teremtünk a társadalmi beilleszkedéshez.

A javítóintézeti nevelés a családi nevelést, mikro- és makrokörnyezeti szocializációs deficiteket teljes mértékben nem pótolja, azok negatív hatásán igyekszik enyhíteni, kompenzálni, pozitív hatásain pedig tovább erősíteni. Ugyanakkor a reszocializáció, mint hosszú távú cél elérése érdekében a fiatal törvényes képviselőjével, családjával, gondozási helyével, szabadulását követő várható tartózkodási környezetével – a lehetőségekhez mérten – a legnagyobb mértékben együtt kell működni, és nevezettek a fiatal fejlesztésébe bevonni. További fontos cél, hogy a fiatal utógondozásának, illetve utánkötésének lehetőségét minden elbocsátás esetében megvizsgáljuk, és annak nevelési – reszocializációs lehetőségeit – az adott eset paramétereit figyelembe véve – kiaknázzuk.

Az intézetben folyó nevelés célja a fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése, ennek érdekében beilleszkedési zavarainak enyhítése, pszichés állapota rendezése, iskolázottságának szakmai képzettségének fejlesztése, az alapvető erkölcsi normák elfogadtatása, az egészséges életmódra való felkészítése.

További kiemelt célunk, hogy a fiatalok reszocializációs esélyeit növeljük, azzal, hogy járuljunk hozzá a fiatalok személyiségének korrekációjához, komplex fejlesztéséhez, pszichés állapotának javításához, alkalmazkodási zavarainak enyhítéséhez, azaz:

- sokirányú célorientált programokkal, pozitív minták és tapasztalatok nyújtásával segítjük az alapvető erkölcsi normák elfogadását,
- a családi konzultációk alkalmával, azok segítségével erősítjük az együttnevelés hatékonyságát,
- az életvezetéshez, az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismeretekkel, a kívánatos szokások kialakításával segítjük elő a pozitív irányú életvezetés iránti igény kialakulását,
- a személyiségfejlődés elakadásainak, zavarainak kezelésével segítjük elő a nevelés ideje alatt a közösségbe való beilleszkedést, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges alapvető készségek kialakítását, fejlesztését,
- az oktatás-, képzés-, foglalkoztatás területén törekedjünk a fiatalok megelőző életútja során bekövetkezett hiányok és lemaradások pótlására, s olyan új ismeretek, képességek, készségek, szokások kialakítására, amely növelheti esélyeit a társadalmi beilleszkedésre,
- olyan képzési lehetőségek kiaknázását igyekezzünk lehetővé tenni, melyek elősegítik a fiatal munkaerő-piaci elhelyezkedésének esélyeit, különös tekintettel arra, hogy a javítóintézeti neveltek maximális életkora 21 évre tolódott,
- a hagyományok és nemzetiségi kulturális értékek ápolásával a fiatalok önazonosság érzése megőrzésre, fejlesztésre kerüljön,
- megtaláljuk és – lehetőségeinkhez mérten – tovább fejlesszük a fiatalok közül azokat, akik bármely területen kiemelkedő tehetségről tesznek tanúbizonyságot
- kiemelt feladatnak tekintjük a 12-14 év közöttiek nevelését.

Fenti célokat az intézetbe kerülő fiatalok életkorához, mentális és pszichés, valamint egészségi állapotához igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával – a gyermeki és személyiségjogok biztosítása, a humanizált igazságszolgáltatás, a bűnisméltés megelőzése érdekében kifejtett tevékenység, a droghasználat, mint gyakori elkövetési és egyéb okok kezelése mentén – kívánjuk megvalósítani.

I.4 A javítóintézeti nevelés feladata

Fenti nevelési célkitűzések elérése érdekében fontos feladatunk, hogy:

- A javítóintézet teljes ellátást biztosítson a fiatalok számára, lássa el gondozását, nevelését, felügyeletét, továbbá oktatását, képzését, munkafoglalkoztatását, valamint az ügyeivel kapcsolatos adminisztratív feladatokat.
- Az intézetben olyan kompenzáló és korrigáló nevelést kell a fiatalok számára biztosítani, amely egyidejűleg törekszik a fiatalok megelőző életútja, szociokulturális hiányainak pótlására és a fiatalok bűnelkövetésének hátterében rejlő hibás viszonyulási rendszer kijavítására.

-
- Az intézetnek – az alapvető jog értelmében - meg kell teremteni a személyre szabott terápia, a korrekció, a beilleszkedési- és személyiségzavar, a szenvedélybetegség kezeléséhez, a gyógypedagógiai ellátáshoz való hozzájutást.
 - Hatékony együttműködésre kell törekedni a gyermekvédelmi rendszerrel, a célok elérése érdekében igénybe kell venni a gyám, a pártfogó, a szociális – karitatív – öntevékeny szervezetek segítségét.
 - Az őrzésbiztonság érdekében – szükség esetén – ki kell alakítani a büntetés-végrehajtási intézményekkel való együttműködés lehetőségeit.

A 1/2015. (I. 14.) EMMI rendeletben megfogalmazott feladatok jelentős részben azonosak, kisebb részben eltérnek a letartóztatás, illetve a javítóintézeti nevelés esetében. A nevelés célját, módszereit tekintve ugyanakkor ez az eltérés alapvetően csak a nevelés-fejlesztés tervezhetősége, tervezése, időtartama és a folyamatszervezés tekintetében mutatkozik meg.

I.5 A javítóintézeti nevelés módszerei:

- a./ Céladekvát, speciális módszerek valamennyi területen, a nevelés, oktatás, képzés, foglalkoztatás, illetve a családi nevelés területén egyaránt.
- b./ Korrigáló, pótló, fejlesztő célzatúak.
- c./ Egyéni szükségletekhez igazodók.
- d./ Sokirányúak, amelyen belül különös hangsúlyt kapnak:
 - a szocioterápiás, pszichoterápiás programok és módszerek;
 - a pedagógiai és nevelési célú programok és módszerek;
 - a közvetítői eljárásra épülő, resztoratív jellegű technikák és módszerek;
 - a csoportok és az egyén pozitív befolyásolásának módszerei;
 - a fejlesztés-értékelés speciális módszerei.

I.6 Az intézet állami feladatként ellátandó alaptevékenységére vonatkozó fontosabb jogszabályok

Büntető eljárásjogi, anyagijogi, végrehajtási jogszabályok

- 2009. évi XLVII. törvény a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról (Bny. tv.);
- 2012. évi II. tv. a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről,
- 2012. évi C. tv. a Büntető Törvénykönyvről (Btk.);
- 2013. évi CCXL. tv. a büntetések, az intézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról (Bv.tv.);

- 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról (Be.);
- 20/2009. (VI.19.) IRM rendelet a bűnügyi nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés szabályairól,
- 8/2013. (VI.29.) KIM rendelet a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről,
- 1/2015. (I.14.) EMMI rendelete a javítóintézetek rendtartásáról;

Gyermekjólétre, gyermekvédelemre vonatkozó jogszabályok

- 1991. évi LXIV. tv. a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről;
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.);
- 1998. évi LXXXIV. tv. a családok támogatásáról;
- 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról;
- 235/1997. (XII.17) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervezetek és személyek által kezelt személyes adatokról;
- 316/2012. (XI.13.) Korm. rendelet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról;
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

Egyéb, az intézet működését meghatározó fontosabb jogszabályok

- 1992. évi XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.);
- 1992. évi LXVI. tv. a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról;
- 1993. évi III. tv. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szoc. tv.);
- 1993. évi XCIII. tv. a munkavédelemről (Mvt.);
- 1997. évi CLIV. tv. az egészségügyről;
- 2000. évi C. tv. a számvitelről (Szám. tv.);
- 2003. évi CXXV. tv. az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról;
- 2009. évi CLV. tv. a minősített adatok védelméről;
- 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről;
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.);
- 2011. évi CXCV. tv. az államháztartásról (Áht.);
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.);
- 2013. évi V. tv. a Polgári Törvénykönyvről;

-
- 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénynek a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról;
 - 305/2005. (XII.25.) Korm. rendelet a közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, valamint a központi jegyzék adattartamára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról;
 - 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről;
 - 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról;
 - 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről (Ber.);
 - 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
 - 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről;
 - 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményben történő végrehajtásáról;
 - 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról (EMMI közétk.);
 - 59/2014. (XII.8.) BM. rendelet a javítóintézetben alkalmazott rendészek kiegészítő képzéséről és vizsgáztatásáról;
 - 8/2000. (VIII.4.) SzCsM. rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról;
 - 9/2000. (VIII.4.) SzCsM. rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.

II. A javítóintézetben folyó pedagógiai munka személyi és tárgyi feltételei

II.1 Pedagógiai munka személyi feltételei

A javítóintézetben a nevelő- gondozó munkát végző és azt közvetlenül segítő dolgozók létszámát és az egyes munkakörökhöz kapcsolódó képesítési előírásokat az emberi erőforrások minisztere 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelete a javítóintézetek rendtartásáról 1. és 2. számú melléklete tartalmazza. E jogszabály alapján a Javítóintézetben az alkalmazottak létszámát a fenntartó határozza meg, illetve engedélyezi. Az intézetben lévő egyes munkaköröket, ezek számát az SZMSZ tartalmazza.

A javítóintézetben a szak- illetve egyéb alkalmazottak száma megfelel a jogszabályi követelményeknek, lehetővé teszi az állami feladatok megfelelő színvonalú ellátását.

A munkavállalók vagy rendelkeznek az előírt képesítéssel, vagy az éves képzési terv ütemezése alapján tanulmányokat folytatnak. Ütemezetten és folyamatosan zajlik a pedagógiai munkát végzők vagy azt közvetlenül segítők továbbképzése. Nevelői munkakörben dolgozó munkatársakra a pedagógusi előmeneteli rendszer vonatkozik, melyet az erre vonatkozó jogszabály szabályoz.

A szakmai felkészültség biztosítása érdekében lehetőség van szakmai konzultációkon, szupervízió, tréningen részt venni, melynek részleteit belső szabályzat tartalmazza. A továbbképzések, szakmai felkészültség növelése érdekében a szakmai munkát segítő pályázatokban veszünk részt.

A munkatársak elfáradásának, kiegészének megelőzésére kiemelt figyelmet kell fordítani, ezért szakmai személyiségük fejlesztése érdekében önkéntes alapon és kötelező jellegű szupervíziót, esetmegbeszélést tartunk. Szakmai napokon van lehetőség, hogy a munkatársak megismerjék egymás szakmai elképzeléseit.

A módszertani csoport pedig folyamatosan segíti a szakmai feladatok megújítását, megújulását. A szakmai napok alkalmasak a törvényi változások megismertetésére, szakmai folyamatok elemzésére.

A fiatalokkal közvetlen pedagógiai kapcsolatban álló szakemberek:

Nevelő: Tervezi és szervezi a nevelési folyamatot, összehangolja a szakmai team nevelési tevékenységét. Nevelőtársával és a gyermekfelügyelővel együtt és önállóan is tervezi, szervezi, irányítja és vezeti a szabadidős, ezen belül elsősorban a kulturális, kreatív, sport- és egyéb, a fiatalok személyiségi fejlődését elősegítő programokat. Felelős a házirend betartásáért és betartatásáért.

Gyermekfelügyelő: A nevelőmunkában a nevelő közvetlen segítőtársa. Tevékenységét a nevelő irányításával, de annak útmutatásai alapján és önállóan is végzi. Elsősorban a fiatalok ellátása, a személyi és környezeti gondozási teendők szervezése, lebonyolítása, ellenőrzése a feladata. Részt vesz a szabadidős programok lebonyolításában önállóan és team-ben dolgozva egyaránt.

Pszichológus: A mentálhigiénés csoport tagja. A befogadási időszakban elvégzi a fiatalok vizsgálatát, ennek eredményéről véleményt, tájékoztatást ad az intézeti tanács részére. A fiatalok intézeti tartózkodása ideje alatt közvetlenül segíti a pedagógiai munkát, krízishelyzetben támogatást nyújt.

Oktatást végző nevelő: Felméri az intézetbe kerülő fiatalok tudásszintjét, megtervezi az egyéni fejlesztést, korrepetálást, felzárkóztatást, osztályozóvizsgára felkészítést végez. Tanórai vagy tanórán kívüli foglalkoztatás keretében tehetséggondozást végez.

Munkafoglalkoztatást végző nevelő: Feladatuk a tanműhelyben az alapvető szakmai, gyakorlati ismeretek oktatása, a munka irányítása. A fiatalok pedagógiai előmenetelében fontos szerepet játszik a munkára nevelés területén. Munkafoglalkoztatás keretében vagy azon kívül tehetséggondozást végeznek.

Egészségügyi részleg dolgozója (orvos, pszichiáter, ápoló): Feladata az elsődleges egészségügyi szemle a fiatalok befogadásával összefüggő teendők, általános orvosi vizsgálatok, akut és krónikus betegek vizsgálata és kezelése. Szakrendelésre utalás szervezése, lebonyolítása, nyomon követése. Fogászati szűrés, és kezelés. Egyéb szűrővizsgálatok szervezése, a lebonyolításban való részvétel. Betéggondozás, betegápolás, gyógyszerelés.

Gyógynevelő: a délelőtti és délutáni foglalkoztatási időszakban a szakértői csoport felmérései és az intézetbe elküldött felmérések eredményeinek figyelembe vételével gyógynevelői fejlesztő foglalkozások tartása.

Etika-, erkölcs- és hitoktatást végző munkatársak: a történelmi egyházak képviselői heti rendszerességgel jelennek meg az intézetben és a hetiterv és napirend alapján végzik tevékenységüket. A nevelési csoportok délutáni programjában bibliai és egyházi ismeretek átadására kerül sor, továbbá a liturgia gyakorlására is van lehetőség. Fontos szerepe még az egyházak képviselőinek az egyéni lelki gondozás. Az egyházi ünnepekhez kapcsolódóan intézeti szintű programokat valósítanak meg.

Rendészeti és Biztonsági Szolgálat legfontosabb feladatai:

- A portaszolgálaton elhelyezett monitorok figyelése, a szokásostól eltérő dolgok észlelésekor azonnali jelzés vagy beavatkozás megtétele,
- A technikai eszközökkel és a személyes jelenléttel a biztonságos munkavégzés és intézet napi működésének fenntartása, biztosítása,

- Munkatársak be-és kiléptetése, szűrőpróbaszerű ellenőrzése (ruházat, csomag, tiltott tárgyak), riasztók, kulcsok ki-és bevételezése, nyilvántartása,
- Az intézetünkkel munkaviszonyban nem álló személyek ki-és beléptetése, átvizsgálása, regisztrálása, kísérése, segítése, szükség esetén folyamatos felügyelete.
- Látogatók, csomagok fogadása, átvétele, biztonsági szempontú átvizsgálása, csomagok kiadása, látogatások személyes felügyelete,
- Gépkocsik ki- és beléptetése, ellenőrzése, regisztrálása,
- A fiatalok intézeten belüli kísérése, az intézet napirend szerinti tevékenységének, programjainak felügyelete, biztosítása ,
- A fiatalok napirendhez igazodó átvizsgálása, a tiltott tárgyak kiszűrése, a lakóegységek biztonsági ellenőrzése,
- Szükség esetén szabályszerű kényszerintézkedés alkalmazása a fiatalokkal szemben,
- Az éjszakai gyermekfelügyelők éber felügyeletének ellenőrzése.

A fiatalokkal nem közvetlen pedagógiai kapcsolatban álló szakemberek:

Növendékügyi előadó, utógondozó: A fiatalok befogadástól kezdődően koordinálja a fiatalok hivatalos ügyeivel kapcsolatos teendőket, ennek keretében kapcsolatot tart a hivatalos szervekkel. Az utógondozó környezettanulmányt készít, a javítóintézeti neveltek esetén koordinálja a javítóintézeti tanács működését.

Működtetési és szolgáltató egység (élelmezésügy, karbantartás, pénzügy,): Munkavégzésükkel segítik az intézetben folyó pedagógiai munka eredményességét.

A gazdasági egység feladatai:

- a fiatalok családi pótlékának számlán történő kezelése,
- a fiatalok munkafoglalkoztatási díjainak elszámolása,
- takarító, tisztító és személyi higiénét biztosító szerek beszerzése és kiosztása,
- a fiatalok ellátásához szükséges tárgyi eszközök beszerzése, biztosítása,
- az intézet működését, a fiatalok ellátását biztosító felújítások, karbantartások biztosítása, a külsős szakiparosok munkájának kontrollja,
- a kisebb volumenű karbantartási munkák ellátása, szükség szerint a fiatalok bevonásával,
- az intézet folyamatos melegvíz- és gőz ellátásának, igény szerinti fűtésének megfelelő hőfokú biztosítása, a berendezések felügyelete,
- a fiatalok ruházattal, ágyneművel, az intézeti élethez szükséges felszereléssel történő ellátása,
- az oktató, nevelő, fejlesztő munkához szükséges tárgyak, eszközök beszerzése,
- a fiatalok külön programjaihoz, jutalmazásához szükséges beszerzések intézése,
- a jogerős javítóintézeti nevelésre ítélt fiatalok szállítása,
- a fiatalok napi ötszöri étkezésének biztosítása, az allergiás-érzékeny gyermekek szükségleteinek figyelembevételével,

II.2 Pedagógiai munka tárgyi feltételei

A szakmai program megvalósítása érdekében az intézet rendelkezik a szükséges tárgyi feltételekkel. Azokat folyamatosan karbantartja, szükség esetén bővíti, és az elhasználódott eszközöket pótolja.

- Intézetünkben a letartóztatást és a javítóintézeti nevelést végrehajtó részleg, az oktatás, a képzés és munkafoglalkoztatás, valamint az utógondozó részleg elkülönült épületrészekben működik.
- A képzést és munkafoglalkoztatást az épülethez tartozó kert és annak kiszolgáló létesítményei is szolgálják.
- A szakértői és mentálhigiénés csoport több helyiségben működik, ahol lehetőség és megfelelő környezet van a terápiás tevékenységhez.
- Az egészségügyi feladatok ellátása önálló szervezeti egység keretein belül történik.
- A sporttevékenységekhez kiépített sportudvarok, berendezett edzőterem és tornaterem áll rendelkezésre, a legfontosabb felszerelésekkel, és eszközök biztosítottak az alábbi sporttevékenységek tartásához: asztalitenisz, kosárlabda, röplabda, gimnasztika, kondicionáló edzés.
- Külön helyiségben folynak a hivatalos meghallgatások, ügyvédi beszélők és a látogatások, a rendészeti portaszolgálat mellett.
- Az intézet saját könyvtárral rendelkezik, mely a vallásgyakorláshoz is helyszíniül szolgál.
- Egyéb foglalkoztató helyiségek: számítógép terem, klubszoba.

Intézményünk a jogszabályoknak és szakhatósági előírásoknak megfelelő önálló konyhával rendelkezik. A konyha és a kamerával felszerelt étkező az intézet „D” épületében található. Az étkező mosdókkal felszerelt, a dolgozóknak és a nevelési csoportoknak kijelölt asztala van.

A javító csoportok étkeztetése egyidejűleg történhet, elkülönítve a letartóztatott csoporttól. A növendékek csomagban kapott és nevelők által vásárolt élelmiszerét az étkezőben kialakított, elzárt szekrényekben lehet elhelyezni.

III. Szervezeti egységek feladataihoz kapcsolódó módszertan

III.1 Nevelési folyamat tervezése a befogadástól az elbocsátásig

(Egyéni nevelési terv – Nevelési napló, E-napló)

A jogszabályi rendelkezés alapján: 2013. évi CCXL. törvény

344. § A javítóintézetben folyó nevelés célja a fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése, ennek érdekében beilleszkedési zavarai enyhítése, pszichés állapota rendezése, iskolázottsága, szakmai képzettsége fejlesztése, az alapvető erkölcsi normák elfogadtatása, az egészséges életmódra való felkészítése.

346. § (3) A nevelő egyéni nevelési tervet készít a fiatalok számára a befogadásakor készített szakértői vizsgálatok megállapításai, családi kapcsolatairól beszerzett tájékoztatás, a javítóintézetbe kerülése előtt készített pedagógiai, pszichológiai vélemények, valamint a befogadást követően tapasztalt viselkedése és az egyéni beszélgetések során szerzett információk figyelembevételével. Ha a fiataloknak egyéni pszichológiai gondozásra is szüksége van, a pszichológus egyéni gondozási tervet készít.

Minden szakmai egység a maga szakembereivel, a saját feladatrendszeréhez igazítva megválasztott módszereivel és eszközrendszerével járul hozzá a javítóintézeti nevelés jogszabályokban rögzített céljainak eléréséhez.

A fiatalok nevelésének célkitűzéseit, tervét, a nevelés végrehajtásának folyamatát, eredményeit az egyéni nevelési terv rögzíti, amely az egyéni szükségletekhez igazodik.

A Nagykanizsai Javítóintézet nevelési értekezleteket (elhelyezési értekezlet, javítóintézeti tanács) működtet, melynek tagjai a fiatal beérkezését követő 30 napon belül elkészítik a növendék egyéni nevelési tervét.

Az egyéni nevelési terv a nevelési naplóba, E-naplóba kerül rögzítésre, amely egy dokumentumgyűjtemény, és tartalmazza a befogadásra került növendék:

- személyi adatait;
- javítóintézetbe érkezésének helyzetelemzését;
- egészségügyi és pszichológiai állapotának felmérését;
- nevelési időszakának jellemzőit;
- állapotfelméréseit- felülvizsgálatát;
- jutalmazását, büntetéseit;

- elbocsátása előtti állapotát;
- összefoglaló jellemzését a javítóintézet elhagyásakor.

A nevelési naplónak tartalmában, fő vonalaiban tükröznie kell, hogy a növendéknél – az érkezéskor megállapított fejlettségi szinthez viszonyítva – milyen testi, egészségügyi, viselkedésbeli, mentális változás, illetve tanulmányi előrehaladás következett be, s milyen nevelésre, fejlesztésre irányuló tevékenységek hatására. A nevelés folyamatát a növendékek nevelésében érintett valamennyi szakember bevonásával kell megtervezni és végrehajtani.

Meghatározóak a sérülés specifikus szempontok, ami az egyéni szükségletekkel összefüggésben a fejlesztés – fejleszthetőség szempontjából kiemelt területek és befolyásolják, hogy milyen nevelési csoportban folyik a fiatal további fejlesztése.

A tapasztalatokról, problémákról, azok megoldási lehetőségeiről vagy megoldásáról, a növendékek fejlődéséről vagy visszaeséséről, ennek okairól, továbbá a csoportfolyamatokról információs rendszernek kell működnie a különböző munkacsoportok és a szervezeti egységek között.

A nevelési napló pszichológiai, orvosi, gyógypedagógiai szakvélemények, az iskolai felmérések, a nevelői vélemények és az egyéb beszerzett hivatalos dokumentáció alapján készül.

A nevelési naplóban kerül rögzítésre a fejlődés folyamatának és a növendékkel foglalkozó szakemberek tapasztalatainak három havonkénti felülvizsgálata, melynek során újabb nevelési célok kerülnek rögzítésre.

A tervekben megfogalmazott és elért nevelési eredményeket (eredménytelenségeket) rögzítjük a nevelési naplóban, ami egy állapot rögzítése, jelzése, mellyel eleget tudunk tenni hatósági, gyámhivatali, gyámi vagy éppen szülői tájékoztatásnak.

A nevelési folyamatot lezáró dokumentumot, az összefoglaló nevelői jellemzést is tartalmazza a nevelési napló.

III.2 Nevelési folyamat szervezeti keretei

III.2.1 Nevelési folyamat fórumai (szakértői csoport, nevelési értekezletek /elhelyezési értekezlet, javítóintézeti tanács/, napi eligazítás, teamgyűlés, esetmegbeszélés)

III.2.1.1 Szakértői csoport

2013. évi CCXL. törvény 350. § 2-4 bekezdése alapján a szakértői csoport:

- (2) A fiatalkorú személyiségének, értelmi képességeinek, egészségi állapotának a feltárása érdekében a javítóintézet – jogszabályban meghatározott működési rend szerint – szakértői csoportot működtet, amelynek pszichológus, gyógypedagógus és orvos tagja végzi el a befogadáskor a szükséges vizsgálatokat.
- (3) A szakértői csoport a vizsgálat eredményei alapján javaslatot tesz a javítóintézet igazgatójának a fiatalkorú végleges csoportba helyezésére és jelzi, ha a fiatalkorú fogyatékosága miatt gyógypedagógiai nevelésre szorul, vagy személyiségzavara, egészségi állapota miatt sajátos nevelést, oktatást, gyógyítást igényel.
- (4) A végleges csoportba helyezésről az igazgató vagy e feladattal megbízott helyettese dönt.

A Nagykanizsai Javítóintézet a fiatalkorú elhelyezése, foglalkoztatása és személyiségek fejlesztése érdekében nevelési értekezleteket működtet, melyen a szakértői csoport ismerteti a felmérései eredményét és javaslatait megfogalmazza.

III.2.1.2 Nevelési értekezletek (elhelyezési értekezlet, javítóintézeti tanács) céljai, feladatai és működési rendjük

A Nagykanizsai Javítóintézet a letartóztatott fiatalok tekintetében elhelyezési értekezletet, a javítóintézeti nevelési idejét töltő fiatalok tekintetében javítóintézeti tanácsot működtet.

III.2.1.2.1 Az elhelyezési értekezlet döntést előkészítő szakmai fórum, melyen jelen vannak:

- az igazgató
- az igazgatóhelyettes/ ek
- a növendékügyi előadó/k
- az utógondozó
- a csoportvezető nevelők
- a szakoktató.

Az elhelyezési értekezleten megbeszélésre kerül:

- milyen a fiatal személyiségállapota, milyen okok, tünetek, jellemző viselkedési és viszonyulási zavarok mutatkoznak, mik ennek okai, melyek a speciális problémák, melyek ezek kezelésére vonatkozó javaslatok;
- milyen a fiatal egészségügyi állapota, korábbi, vagy jelenlegi betegségei, kezelésre, további kivizsgálásra váró problémái, káros szenvedélyei;

-
- a fiatal viselkedése, felnőttekhez, társakhoz való viszonya, szokásrendszere, értéknormák tapasztalható torzulásai, az önkiszolgálás, a foglalkozásokon való aktivitás, családi körülményei és kapcsolatai, szerepe a csoportban;
 - ismeret – és tudásszint a lemaradás mely területeken észlelhető és milyen fokú, az oktathatóság elemei, ha fogyatékos annak paraméterei, tanulási és részképességzavarok;
 - a foglalkoztathatóság elemei – jártasságok, készségek, különleges képességek, érdeklődés, kezűgyesség stb.;
 - fentiek alapján az egyéni nevelési terv elkészítése, eredmények felülvizsgálata, újabb nevelési célok kitűzése;
 - bűncselekményei – várható itt-tartózkodás;
 - szökésveszély.

A szakvélemények, megfigyelések, egyéb tapasztalatok kiegészülnek a gyámhivataltól, esetleges korábbi intézménytől beszerzett dokumentumokban szereplő tényekkel, adatokkal, amelyek a fiatal családi körülményeiről, megelőző életútjáról szolgálnak adalékokkal. A bírósági határozat rendelkezései kötelező erővel bírnak.

A fentiek alapján javaslat születik:

- az általános nevelőotthoni csoportba sorolásról;
- az iskolai csoportba, osztályba sorolásról;
- a munkafoglalkoztatásról;
- az őrzési fokozatról;
- a kapcsolattartás szabályozásáról (a bírói rendelkezés alapján);
- a bűntársaktól való elkülönítésről;
- másik csoportba történő helyezésről.

A jogszabályoknak megfelelően a fiatalok csoportba helyezéséről az igazgató, vagy az e feladattal megbízott helyettese dönt, a szakértői csoport és az elhelyezési értekezleten részt vevő szakemberek javaslata alapján.

Az általános nevelőotthoni csoportok összetételének kialakítása az alábbi elvek, szempontok szerint történik:

- a csoportok összetétele és az elhelyezendő fiatalok személyiségének jellemzői alapján mérlegelni kell, mely csoportba tud könnyebben beilleszkedni;
- mérlegelni kell, hogy egy csoportba ne kerüljön egy időben több, erős és negatív hatással bíró, ún. vezéregyéniség;
- vizsgálni kell, mely csoport jelenthet „húzóerőt” a többi csoporthoz képest elfogadóbb környezetet az adott fiatalok számára;

- bűntársak egy csoportba nem kerülhetnek;
- vizsgálni kell, hogy melyek azok a fiatalok, akik az életkori sajátosságok miatti specifikáció miatti csoportban eredményesebben fejleszthetők.

Másik csoportba való áthelyezés elvei, főbb szempontjai

A másik csoportba való áthelyezést kérheti a fiatalok. A kérelmet írásban kell benyújtani, s meg kell indokolni. Amennyiben a fiatalok írni nem tud, kérelmét szóban is előterjeszheti.

A kérelmet, annak indokoltságát a nevelő nem bírálhatja felül, de véleményezi és azt minden esetben továbbítani kell döntés előkészítésre a nevelési tanácskozás vezetőjének. A másik csoportba történő áthelyezést javasolhatja a csoportvezető nevelő vagy a szakértői csoport tagja is.

Az áthelyezés főbb szempontjai:

- belső viszonyok a csoportban, a csoporton belüli szélsőséges perifériák;
- agresszió célpontja;
- vezéregyéniség, aki uralja a csoportot;
- kezelhetetlen rivalizálás részese;
- klikkesedésben domináns szerepe van.

III.2.1.2.2 A javítóintézeti tanács

Általában az igazgató hívja össze, de bármelyik tag kezdeményezheti az összehívást.

Javítóintézeti tanács résztvevői:

- az igazgató
- az igazgatóhelyettes/ ek
- a növendékügyi előadó/k
- az utógondozó/k
- a csoportvezető nevelők
- a munkavezető/k

A javítóintézeti tanács értekezletén a fenti rendeletben foglaltakon kívül megbeszélésre kerül:

- milyen a fiatal személyiségállapota, milyen okok, tünetek, jellemző viselkedési és viszonyulási zavarok mutatkoznak, mik ennek az okai, melyek a speciális problémák, melyek ezek kezelésére vonatkozó javaslatok;
- milyen a fiatal egészségügyi állapota, korábbi, vagy jelenlegi betegségei, kezelésre, további kivizsgálásra váró problémái, káros szenvedélyei, beteg fiatalok gyógyulása érdekében szakorvosi vizsgálat és javaslat alapján betegszabadság engedélyezésének előkészítése;

- a fiatal viselkedése, felnőttekhez, társakhoz való viszonya, szokásrendszere, érték, normák tapasztalható torzulásai, az önkiszolgálás, a foglalkozásokon való aktivitás, családi körülményei és kapcsolatai, szerepe a csoportban;
- ismeret – és tudásszint a lemaradás mely területeken észlelhető és milyen fokú. Az oktathatóság elemei, ha fogyatékos annak paraméterei, tanulási – és részképesség zavarok;
- a foglalkoztathatóság elemei – jártasságok, készségek, különleges képességek, érdeklődés, kezűgyesség stb.;
- fentiek alapján az egyéni nevelési terv és a nevelési napló elkészítése, eredmények felülvizsgálata, újabb nevelési célok kitűzése;
- kimenő-, eltávozás-, szabadság engedélyek;
- esetlegesen az intézeten kívüli munkavállalás, tanulmányok folytatása;
- jóvátételi munka lehetősége;
- szökésveszély;
- javaslat megfogalmazása a fiatalok ideiglenes elbocsátása tárgyában.

A szakvélemények, megfigyelések, egyéb tapasztalatok kiegészülnek a gyámhivataltól, esetleges korábbi intézménytől beszerzett dokumentumokban szereplő tényekkel, adatokkal, melyek a fiatal családi körülményeiről, megelőző életútjáról szolgálnak adalékokkal. A bírósági határozat rendelkezései kötelező erővel bírnak.

III.2.1.3 Teammegbeszélés

Résztvevői a csoportban dolgozó szakemberek – csoportvezető nevelő, nevelő, nappalos és éjszakai gyermekfelügyelők – otthonvezető, szakmai vezető, nevelési-gondozási koordinátor, indokolt esetben az intézet igazgatója.

A megbeszélésre 3 havi rendszerességgel, de a csoport helyzetétől függően gyakrabban is sor kerülhet.

A munka során az egyéni nevelési tervekben és a nevelési naplóban meghatározottakon túl megbeszélésre kerülnek

- a csoportvezető nevelő beszámolója az előző megbeszélés óta eltelt időszak eredményességéről vagy hiányosságairól az egész csoportot tekintve
- a csoportkohézió, a csoport pillanatnyi helyzete az intézet pedagógiai struktúrájában
- a következő időszak nevelési céljai
- az intézeti rendezvénytervhez igazodva a csoportra váró feladatok meghatározása, felelősök kijelölése
- a pszichológus beszámolója a csoport egészének és a fiatalok egyéni mentális állapotáról
- vezetői értékelés, célok, feladatok megbeszélése, kitűzése
- egyéb aktuális problémák megbeszélése.

III.2.1.4 Napi eligazítás

Munkanapokon 12¹⁰ órakor a szolgálatba lépők számára tartjuk. Az eligazítás célja kettős: információátadás a szakemberek között, és az aktuális feladatok megbeszélése.

Az eligazítást 12⁴⁰ órakor a csoportok átadás-átvétele zárja, melyen a délelőtti szakemberek röviden értékelik a csoport foglalkoztatásának, tanulásának eredményességét. A déli átadáson kerül sor az intézeti rendezvénytervben szereplő kulturális-, és sportrendezvények értékelésére, és eredmények kihirdetésére.

III.2.1.5 Esetmegbeszélés

Résztevői a problémával találkozó szakemberek, de maximum 8 fő, hogy érdemben meg tudják beszélni az esetet. Az esetmegbeszélésekre a probléma felvetődésének igényeihez mérten kerül sor.

Az esetvezetéssel kapcsolatos problémák „teamben” való megbeszélése, illetve hogy a team segítséget adjon az esethez személyes érzelmeinek a megértéséhez, az adott probléma kreatív megoldásához. Az esetmegbeszélés rendszerint egy konkrét esetről szól, a problémáról és a cselekvési tervről. Alapvetően az az ideális, ha legalább 3 alkalommal tartunk egy esettel kapcsolatosan megbeszélést, hiszen ez biztosítja a folyamatosságot.

III.2.1.6. Családi konzultáció, családterápiás foglalkozás

A fiatalok vagy törvényes képviselője kérelmére, az igazgató engedélyével háromhavonta családi konzultáción vehet részt, amely a javítóintézetben megvalósuló kötetlen kapcsolattartási forma, melyen a kapcsolattartásra jogosult személyek vehetnek részt.

A családterápiás foglalkozásokat pszichológus vagy terápiás foglalkozások tartására jogosult személyek vezetik, számát a terápiás szükségletek határozzák meg. A családi konzultáció és a családterápiás foglalkozás nem minősül látogatófogadásnak. Családi konzultáció a nem büntársi elkülönítésben lévő fiatalok között is létre jöhet, valamint engedélyezhető javítóintézeti neveltek esetében, javítóintézetten kívül is.

III.2.2 A letartóztatást és a javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegek módszertana

Kiemelt feladatként szükséges foglalkozni a fiatalkorúak jogainak védelmével. Alapelvként kell rögzíteni, hogy a javítóintézet minden munkatársa elutasítja a diszkrimináció minden formáját.

Ezért a javítóintézet Etikai kódexben rögzítette az alapvető etikai normákat, melyet minden javítóintézetben dolgozó munkatársnak be kell tartani, munkatárs-munkatárs, munkatárs- növendék, munkatárs-külső kapcsolatok vonatkozásában.

A javítóintézet Házi rendje, melyet minden befogadott fiatalnak meg kell ismernie, részletesen tartalmazza az intézet belső életének rendjét, a növendékek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályokat, a szabályok megszegésével járó következményeket.

A Házi rend betartása minden növendék számára kötelező. Panasz- és véleménynyilvánítási jog illet meg minden javítóintézetbe befogadott ellátottat, így joga van panasszal, kéressel fordulni szóban vagy írásban az igazgatóhoz, vagy egyéb jogvédő személyhez, szervezethez. Erről minden befogadott növendék, tájékoztatást kap, valamint a befogadási időszakban a házi rend értelmezésekor hangsúlyozottan ki kell térni a panaszjog alkalmazásának gyakorlására, a panaszláda funkciójára és alkalmazhatóságára.

III.2.2.1 Általános csoportok

Általános feladat:

Fejlesztés és korrekció a viselkedés, a szocializáció, az érzelmi élet, a kulturáltsági szint és az erkölcsi struktúrák terén. A javítóintézet a bent tartózkodás idejére „otthont”, személyiség állapotuknak megfelelő nevelést, képességüknek megfelelő fejlesztést biztosítson. A feladat megvalósítása érdekében figyelembe kell venni, hogy a fiatal előzetesen számos kedvezőtlen pszichés hatás érte, ennek következtében személyiségük sérült.

Ezért az általános nevelési célkitűzéseit tekintve megegyezik minden más nevelési intézmény célkitűzéseivel, ugyanakkor nagyban speciális pedagógiai feladatok ellátására is hivatott.

Speciális feladatok:

1. Beilleszkedés segítése

A beillesztés szempontjából különleges jelentősége van a humánus, érdeklődés, előlegezett bizalom, empátia alkalmazásának.

2. Szabadságuk korlátozásának elfogadtatása

A megszokott rendszertelen élet helyébe egy szabályozott, mozgásukban erősen korlátozott időszak következik, amit esetenként nyílt vagy rejtett elutasítással fogadnak.

3. A családi háttér pedagógiai jelentőségének mérlegelése

Fontos teendő a fiatal korábbi környezetével való együttműködés felkutatása, erősítése.

4. Tárgyi és személyi feltételek biztosítása

Az őrzési feladatok mellett biztosítani kell a higiénikus, esztétikus, célszerű környezetet, törekedni kell a megfelelő személyi állomány biztosítására.

5. Felzárkózás a tanulás terén

A fiatalok többségénél nem kielégítő a tanuláshoz való viszony. Életkorukhoz viszonyított alapképzettségük hiányos, feladattudatuk, tanulásra való belső késztetésük elégtelen, teherbírásuk alacsony. Zömében túlkorosak. Az iskolai kudarcélmények a tanulás elleni erős ellenszenv különösen kritikus helyzetet teremt a felzárkóztatásban. Ezért a hiányzó alapismeretek gyors pótlása, a tanulási motívumok kialakítása fontos pedagógiai feladat.

6. Korrekciós nevelés

Elsődleges feladat – a pozitív tulajdonságokra alapozva – fejlesztő, korrigáló nevelési eljárást kidolgozni minden egyes fiatalra. Segíteni kell a pozitív, reális énkép kialakításában. Személyiségük átstrukturálása, érzelmi viszonyulásainak rendezése a legfőbb pszichológiai – pedagógiai feladat. A nevelők – a pszichológussal együttműködve – tennivalói közé tartozik, hogy megtanítsák a fiatalokat indulataik kezelésére, arra, hogy reálisan, önbizalommal értékeljék helyzetüket.

7. Utógondozás

Az utógondozás jelenti a társadalomba való beilleszkedéshez, az életben történő sikeres helytálláshoz az erkölcsi támasznyújtás, tanácsadás biztosítását.

8. Kapcsolattartás családdal (gondozási hellyel) családi konzultáció és családterápiás foglalkozás

A kapcsolattartás segít abban, hogy szabadulás után a fiatal minél zökkenőmentesebben tudjon visszahelyezkedni a családjába. Ennek szükségessége különösen fontos a javítóintézeti nevelésüket töltő fiatalok esetében. Fontos, hogy nevelési céljaink eléréséhez megnyerjük a családot. A családdal való kapcsolattartást segíti az utógondozó, pszichológus. Az állami gondoskodásban részesülő fiatalok még nagyobb odafigyelést igényelnek, hiszen volt gondozási helyükkel, gyámjukkal sok esetben csak felszínes kapcsolatot ápolnak. A felszínes, laza kapcsolatok az idő múlásával teljesen formálissá válnak.

Nevelési alapelvek

A személyiségzavarok sajátosságaira, a nevelt fiatalok életkorára tekintettel a nevelésben a legfontosabb az új tapasztalatok gyűjtése, a „cselekedtető” felfedezés lehetőségeinek megteremtése. A fiatalok belső nyugtalanságát, beszűkült érdeklődését, fixálódott gondolatait, bizalmatlanságát, eltorzult érték kategóriáit csak állandóan változó és változatos élményszituációk keretében lehetséges feloldani. Olyan szituációkban, amelyben cselekvően részt vesz, s amely során az eddigiektől eltérő inger együttesek érik. Csak az új élménnyel, örömmel összekapcsolódó élettapasztalatok indítják el a személyiség átrendeződését.

Munkánk középpontjában a felzárkóztatás, a reszocializációs, reintegrációs, és rehabilitációs tevékenység áll, mert növendékeink esetében az elsődleges és másodlagos szocializációs folyamat részben, vagy egészen sikertelen volt, illetve sok esetben éppen egy deviáns kultúrához való sikeres szocializációt jelentett, és ezzel ütközött a társadalom egészének elvárásaival.

Feladataink:

- Szocializációs szint emelése, szocializációs hiányok pótlása
- Kulturális szint emelése
- Családi életre nevelés
- Munkavégzéshez szükséges készségek fejlesztése
- Tanulási elmaradások pótlása
- Impulzivitás csökkentése, önuralom növelése
- Az erkölcsi fejlődés segítése, értékátadás
- Egészséges életmódra nevelés, szenvedélybetegségek megelőzése, kezelése
- Kommunikációs szint emelése
- Agresszió szintjének csökkentése
- Családi vagy egyéb kapcsolatok helyreállítása, más támogató kapcsolatok keresése
- Belátás, felelősségvállalás erősítése a bűnelkövetői magatartásformák elutasításával kapcsolatban
- Az ismételt elkövetés esélyét csökkentő bűnmegelőzés
- Társadalom által preferált közösségekhez való tartozás lehetőségének erősítése

Általános követelmény

A rendszeresség, a napi tevékenységek helyes aránya, az idő hatékony strukturálása, az egyéni és csoportos tevékenységek szükséges és elégséges mértéke.

Minden foglalkozást konkrét céllal, a hatásmechanizmusok figyelembevételével kell szervezni.

A napi rendszeres tevékenységhez biztosítani kell az optimális nevelési légkört, a rendezett, gondozott környezetet.

Kiemelt feladat

- a nevelés egyéni, differenciált, a személyiség komplexitását figyelembe vevő tervezés
- az együttélési normák, szabályok megismertetése, elfogadtatása, interiorizációjának elősegítése;
- napirendi feladatok elvégeztetése;
- szabadidős programok megvalósítása a csoportközösségek összetételéhez, adottságaihoz, szükségleteihez igazítva;
- intézeti szintű programok szervezése, felkészülés, megvalósítás;
- a fiatalok hivatalos és személyes ügyeinek intézése, az ebben való közreműködés;
- a kapcsolattartás tervezése és lebonyolításában való közreműködés;
- a fiatalok ellátásának szervezése, biztosítása;
- a gondozási, önkiszolgáló, környezetgondozási feladatok szervezése és lebonyolítása;
- a közösségek kialakításának elősegítése.

III.2.3 Napirend és a foglalkozások rendje

III.2.3.1 Napirend

A napirendet a javítóintézet Házirendje tartalmazza. A Házirendet a csoportokban jól látható helyen ki kell függeszteni.

A napirend kötött és minden fiatal számára kötelező. Ez képezi a nevelőmunka standard programját.

A napirendben rögzített időpontokban történnek: a kötelező és kötetlen foglalkozások, a helyiségek és körletek takarítása, a ruházat és felszerelések rendben tartása, s az étkezések, hétvégén és ünnepnapokon a délutáni csendes pihenő, az önkiszolgáló feladatok, illetve a szabadidő.

A napirendi feladatokat az egyéni felelősség figyelembe vételével oldjuk meg. Intézeti szinten: a közös helyiségek takarítása csoportfelelősi rendszerben működik.

A napirend célja:

A helyes szokásrendszer, az önkiszolgálásra, önellátásra való képesség, a személyi és környezeti higiéné iránti igényesség kialakulását segíti elő, a helyes életmód, életrend elemeinek kiépítését, fejlesztését szolgálja, rendszerességre nevel, formálja az önálló életvezetésre való képességet.

III.2.3.2 Foglalkozások rendje

2013. évi CCXL. tv. alapján:

„355. § (2) A fiatalkorúak részére – személyiségük fejlesztése érdekében – egyéni és csoportos foglalkozásokat, valamint különféle – intézeten belüli, vagy intézeten kívüli – programokat kell szervezni vagy biztosítani.

A foglalkozások céljai, feladatai:

1. Referenciaszemélyeken keresztül és a foglalkozások tartalmával, módszereivel normákat, viselkedési, együttélési szabályokat közvetíteni, amelyek a kapcsolatok, a kommunikáció fejlesztését, a tolerancia erősítését, az érzelmi viszonyulás és a kapcsolatok gazdagítását, a viselkedés korrekcióját szolgálják.
2. Elősegíteni az énkép, önismeret, önbizalom, önkontroll fejlesztését, a szorongások, feszültségek oldását.
3. Hozzájárulni a fiatalkorúakra jellemző ismerethiány és a cselekvés közötti szakadék áthidalásához, amely sikerélményhez juttatja őket, motivál, és lehetőséget teremt az önkifejezésre, tehetséget gondoz és fejleszt.
4. Az egészséges életmódra nevelést és megelőzést szolgál, különös tekintettel a neveltek körében gyakori drog-és alkoholfogyasztásra, a dohányzásra.
5. A játékok, sportfoglalkozások során teret nyer az egészséges rivalizáció, alkalmazkodásra, fegyelemre nevel. Ezek az intézet zártságát figyelembe véve kompenzációt is jelentenek, a feszültség levezetés, a szabályok betartására nevelés fontos eszközei, módszerei.
6. A szerepjátékok, irodalmi és kulturális előadások során egyéb nevelő hatások mellett a katarzis élményén keresztül hozzájárul önmaga és mások megismeréséhez és elfogadásához.
7. A színjátékszás, tánc, zene, versenyek fogalmakat, ismereteket bővítenek, verbális és nonverbális kifejezést, kreativitást fejlesztenek, igényeket keltenek, szokássá válnak, tulajdonságokká szerveződnek, az agresszív feszültséget szociálisan elfogadott tevékenységbe fordítják.

Nevelőmunkánk kiemelt feladatai közé tartozik a délutáni szabadidő helyes felhasználására nevelés. A korszerű nevelésemélet egyre kevésbé határolja el egymástól a nevelés különböző területeit, a nevelési folyamatot komplex egésznek tekintik, amelyben az egész személyiség hat egy másik személyre.

Ebben a folyamatban a gondozott szabadidejében is részt vesz, nemcsak mint a nevelés tárgya, hanem mint a nevelés alanya. Alkalmazza mindazokat a szokásokat, normákat és szabályokat, amelyeket a nevelési folyamatban kialakítottunk akár érzelmi, értelmi, testi vagy esztétikai nevelés formájában.

A délutáni szabadidő megszervezése a javítóintézeti élet egyik kulcsproblémája. Ha nincs a közösségnek jó szabadidős programja, ha sablonosan ismétlődnek a napok, a monotónia rányomja bélyegét a mindennapokra. Nem könnyű dolog a javítóintézetben élő fiatalok mindennapját úgy szervezni, hogy változatos, színes, élményt nyújtó és a nevelési célkitűzéseknek megfelelő legyen.

A foglalkozásokon négyféle formát különböztetünk meg. Vannak olyan foglalkozások, amelyek kötelezőek a csoport minden tagjának, ezek a kötött témájú foglalkozások. Második csoportba tartoznak a szakkörök és tanfolyamok, melyek szabadon választhatóak, harmadikba a kötetlen témájú szabadidő és prevenció foglalkozások köre.

a) Kötött témájú, kötelező foglalkozások

A kötött témájú foglalkozások mindenki számára kötelezőek, azok tervezéséről, szervezéséről a csoportnevelő gondoskodik. Fontos, hogy a nevelő olyan tevékenységi formát találjon, amely vonzó, érdekes és alkalmas a közösség kialakításához.

Akkor szervezi jól a nevelő a foglalkozásnak ezen részét, ha a fiatalok szabadidőnek érzik, és eszükbe sem jut a kötelező jelleg. Ügyelni kell a kötött foglalkozások helyes arányára. A csoportok munkatervében és napirendjében a kötött foglalkozások, mint sport, kulturális, közművelődési - és kreatív foglalkozás szerepelnek.

b) Kötött témájú, választható foglalkozások

Azok a tevékenységi formák tartoznak ide, amelyeken nem vesz részt mindenki a csoportból. Ide tartoznak a szakkörök, tanfolyamok. A nevelőotthon keretei között működő tanfolyamok szolgálják a fiatalok sokoldalú képzését és szabadidejük hasznos eltöltését.

Igyekeznünk kell, hogy ezek a foglalkozások ne legyenek egyoldalúak, a felkínált program a fiatal valódi igényeit elégítse ki. A résztvevők meghatározott tematika szerint, egy kívánt cél elérése érdekében munkálkodnak.

c) Kötetlen szabadidő

Feltétlenül szükséges, hogy naponta legyen kötetlen szabadidős tevékenység. A csoportnevelő feladata a kötetlen szabadidő tárgyi feltételeinek és a megfelelő légkörnek biztosítása. Minden fiatal foglalkozzon azzal, amit az adott körülmények között legszívesebben csinál.

A nevelők ilyenkor azokra kell, hogy ügyeljenek, akiket a közösség nem fogad be, ezért nem találják a helyüket, szociálisan éretlenek a szabad tevékenységi formára, esetleg mentálisan sérülékenyebbek, mert az ilyen fiatalok nagy valószínűséggel lesznek rendbontók, külön foglalkozást, egyéni bánásmódot igényelnek. Nagy részük egy idő után elfogadja a közösség morálját.

Minden embernek szüksége van arra, hogy a társas tendenciák mellett az én tendenciáit is tudja kielégíteni, ezért:

- A napirendi feladatokon kívül fennmaradó időben kell biztosítani a kötetlen szabadidős programokat.
- A délutáni foglalkozások és programok döntő többsége aktív és kötelező. Kisebb része passzív és szabadon választható.
- A passzív szabadidőben oldják meg a fiatalok a levélírást, olvasnak, televíziót néznek, zenét hallgatnak. Ez döntően a vacsorát követő időszakra esik.

A kötött témájú, kötelező és választható foglalkozások célja:

Fejlesztés és korrekció: a viselkedés, az érzelmi élet az erkölcsi struktúrák, továbbá a kulturáltsági szinten.

A foglalkozások fajtái:

- Sportfoglalkozások, mozgásos tevékenységek.
- Manuális, kreatív tevékenységek.
- Közművelődési-közismereti, általános műveltséget fejlesztő foglalkozások
- Praktikus ismereteket nyújtó foglalkozások
- Tanulás segítése, tanuláskorrekció
- Szokások, ünnepek, hagyományok

A nevelőotthon órarendszerinti foglalkozásai

- sport
- alaki
- felzárkóztatás
- ismeretterjesztés
- életvitel
- szókincsfejlesztés
- projektnap

-
- játékfoglalkozás
 - önismeret, konfliktuskezelés
 - jogi ismeretek
 - heti értékelés
 - könyvtár
 - bibliaismeret
 - nagytakarítás
 - telefonálás

A programok közül minden nap van felzárkóztatás (tanulás-tanulássegítés), és sportfoglalkozás. A többi foglalkozásról elmondható, hogy heti rendszerességgel, de váltakozó óraszámokban jelenik meg a heti programban. A hétfői programok rendje eltérő.

a) Sportfoglalkozások, mozgásos tevékenységek

A fiatalok életkorából, speciális helyzetéből adódóan kiemelt foglalkoztatási forma, melynek során a nevelési eszközök széles tárháza áll rendelkezésre.

b) Manuális, kreatív tevékenységek

Az esztétikai élmény nyújtásán kívül, a fiatalok érdeklődése felébred, és művészeti értékekhez kötődik, látókörük szélesedik, és kulturális fejlődésükhöz helyes irányokat, megfelelő távlatokat kapnak. Nélkülözhetetlen szerepe van a munkára nevelésben, az együtt tevékenykedés pozitívan hat az egész csoport közösséggé fejlesztésében. A munkának mindig legyen valami célja, fontos a részfeladatok elvégzésének ellenőrzése, elmaradhatatlan a munka végeztével az alapos értékelés.

c) Közművelődési-közismereti, általános műveltséget fejlesztő foglalkozások

Felkeltik az önművelődés igényét, formálják a környezethez való etikai viszonyulást és normakövető készségeket fejlesztenek. Nagy érték az is, hogy a fiatalok értékelő és önértékelő képessége erősödik.

Javítóintézeti nevelésüket töltő fiatalok esetén a közös színház-, múzeum-, rendezvény-látogatások szintén maradandó élményekkel gazdagítják fiataljainkat.

d) Praktikus ismereteket nyújtó foglalkozások

Nélküle a nevelés, a szocializáció, a reszocializáció nem lehet sikeres. Igen jól szolgálhatja a szabad életre történő felkészítést, a társadalomba való zökkenő mentesebb beilleszkedést. A foglalkozás működhethet önálló formában, de része lehet az értékelő csoportgyűléseknek is.

e) Tanulás segítése, tanuláskorrekció (szilencium)

A tanulást segítő komplex tevékenységek:

1. Kognitív funkciók (gondolkodás, emlékezet, figyelem) fejlesztése
2. Vegetatív funkciók megfigyelése
3. Motoros funkciók fejlesztése
4. Szociális funkciók felmérése

A fejlődési elmaradások leküzdésére irányuló korrekciók:

1. Képességkorrekció
2. Tantárgyi korrekció
3. Személyiségkorrekció

A tanulószoba (szilencium) a nap meghatározott időszaka a napirendnek megfelelően. Fontos a rendszeres kapcsolat az iskolai tanárokkal. Segíteni kell a sikeres osztályozó vizsgára történő felkészítést.

f) Szokások, ünnepek hagyományok

A csoportok kialakulásában nagy szerepe van az együttes élménynek, a szokások, hagyományok, kialakulásának. A nemzetiségi kulturális értékek ápolásával a fiatalok önazonosság érzése megőrzésre, fejlesztésre kerül.

g) Erkölcsstani, egyházi, hitéleti összejövetelek, foglalkozások

Egyfelől alapvető jogként, másfelől kötelező feladatként (Nemzeti Alaptanterv) biztosítja a fiatalok erkölcsi, vallási megerősödését, könnyíti az esetlegesen kialakuló stressz oldását, mélyíti a személyiségfejlesztés eredményeit.

A foglalkozások szervezeti keretei:

- intézeti szinten;
- csoportonként;
- egyénenként szakkörökben;
- egyénenként terápiás jelleggel;
- konkrét céllal összeválogatott kisközösségekben;
- egyénenként szerveződő, kötetlen szabadidőben;
- jól beilleszthető a programok sorába, azok fejlesztő, prevenciós foglalkozások, melyeket pályázatok, együttműködések alapján külső előadók, önkéntesek végeznek, szerveznek a fiatalok számára;
- a javítóintézeti nevelést végrehajtó részlegben ezek bővülnek az egyénenként és csoportosan is szervezhető intézeten kívüli programokkal.

A foglalkozások szinterei:

1. Sportfoglalkozások, mozgásos tevékenységek

Szintere:

- sportudvar
- tornaterem
- konditerem
- pingpongterem

2. Manuális, kreatív foglalkozások

Szintere:

- csoport
- kreatív műhely
- szakkörök

3. Közművelődési-közismereti, általános műveltség, praktikus ismeretek foglalkozások

Szintere:

- csoport
- szakköri helyiségek
- könyvtár

4. Erkölcsstani, egyházi, hitéleti összejövetelek, foglalkozások

Szintere:

- csoportok nappali szobája
- előadóterem
- könyvtár

Intézeti szintű programok:

Az intézmény minden év **január 31-ig** elkészíti az éves **rendezvénynaplót**. Ennek alapján történnek a megemlékezések, ünnepek, versenyek, rendezvények.

Minden hónapban egy kiválasztott **sporttevékenység** szabályaival ismerkednek a növendékek, gyakorolják a testnevelés órákon, majd minden hónap végén, a csoportok között versenyt hirdetünk.

A javítóintézeti nevelésüket töltő fiatalok foglalkoztatásának vonatkozásában kiemelt szerepe van a **társintézmények** által szervezett, **külső és belső rendezvényeknek és versenyeknek**.

III.2.3.3 Heti rend

A csoportok elkészítik a foglalkoztatásukat meghatározó heti rendet, melyet kifüggesztenek a fiatalok által jól látható helyen. A hetirend napokra és napszakokra lebontva tartalmazza a kötelező és egyéb foglalkozásokat, teendőket.

IV. A letartóztatotti és javítóintézeti nevelés végrehajtásának szervezeti keretei, szinterei

A javítóintézet alapfeladataihoz igazodóan – gondozás, nevelés, oktatás, képzés-munkafoglalkoztatás – alakította ki szervezeti kereteit. Ennek megfelelően ezeket a feladatokat az:

- letartóztatotti részleg;
- javítóintézeti nevelést végrehajtó részleg;
- utógondozást ellátó részleg;
- oktatás;
- munkafoglalkoztatás;
- szakértői és mentálhigiénés csoport, valamint az egészségügyi részleg látja el.

A feladatok végrehajtását kisközösségekben (a továbbiakban csoport) biztosítjuk. Az intézetben oktatási és munkafoglalkoztatási, valamint nevelőotthoni csoportokat szerveztünk. Külön otthonrészleg látja el a letartóztatás végrehajtását és külön a javítóintézeti nevelés végrehajtását.

Az egy csoportban elhelyezett növendékek száma legfeljebb 12 fő, a speciális csoport létszáma legfeljebb 8 fő. A 14 év alatti fiatalok részére olyan csoport kerül (szükség szerint) kialakításra, melynek tagjai 16 év alattiak. Ezen csoport pedagógiai módszertana igazodik az életkori sajátosságokhoz.

IV. 1. A befogadó csoport

1/2015. (I.14.) EMMI rendelet

Az újonnan érkezett fiatalok elhelyezésére az intézet befogadócsoporthoz működött, ahol fiatalok a végleges csoportba helyezéséről szóló döntés meghozataláig – legalább azonban egy hónapig – tartózkodik. A nevelési értekezleteken (elhelyezési értekezlet, javítóintézeti tanács) a jelen lévő szakemberek – a befogadott növendék érdekében fennálló indokok (személyiségfejlődésének, beilleszkedésének elősegítése) esetén – javaslatot tehetnek az intézet igazgatójának vagy az általa megbízott helyettesének, az egy hónap meghosszabbításáról.

Ha a bíróság vagy az arra illetékes hivatal - gyámhivatal - nem küldte meg a szükséges iratokat, a javítóintézet a befogadásról szóló értesítéssel egyidejűleg kéri a bíróságtól vagy a gyámhivataltól azok haladéktalan megküldését, illetve a települési vagy járási önkormányzati gyámhivataltól egy naprakész környezettanulmány elkészítésére és annak a javítóintézet részére történő megküldésére.

A környezettanulmány különös tekintettel térjen ki a fiatalok eddigi életútjára, baráti, illetve családi kapcsolataira, és lehetőség szerint megelőző bűnözői előéletére. Pártfogói felügyelet alatt álló személy esetén tartalmazza a fiataloknak a pártfogást, megelőző és pártfogás alatt tanúsított magatartásáról való információkat.

Cél: A fiatalok megismerése, az intézeti és csoportéletre való felkészítése. Jogok és kötelezettségek megismertetése.

Feladat:

- a fiatalok megfigyelése;
- az intézeti szabályoknak megfelelő szokásrendszer kialakítása, formálása;
- viselkedési szabályok megismertetése, gyakorlása;
- szabálytudat fejlesztése, az alapvető erkölcsi normák elfogadtatása;
- alkalmazkodási, beilleszkedési képességek fejlesztése;
- jogok és kötelezettségek, a napi- és házirend megismertetése, értelmezése;
- a befogadó csoportban való tartózkodás ideje alatt készülnek a szakvizsgálatok, felmérések.

A feladatok végrehajtása során kiemelt figyelmet érdemel:

- A folyamatosan változó létszám, és a változó összetételű csoport.
- A csoportban aktuálisan tartózkodó fiatalok előzetes ismeretei, megelőző életvitel, értelmi képességek, morális értékrend.
- A különböző időpontokban befogadott fiatalok differenciált foglalkoztatása.
- A csoportban tartózkodás időkorlátja.

A feladatok végrehajtásának egyedi módszerei:

- Befogadást követően a házirend dokumentumainak egyéni olvasása, a súlyos olvasási nehézséggel bírók esetén a nevelői segítségnyújtás.
- A dokumentumok csoportos feldolgozásakor a fogalmak pontosítása.
- Az ismeretek rögzítése, számonkérése.
- A foglalkozások során a megismert szabályok gyakoroltatása, a tevékenységek ellenőrzése, értékelése.
- Napi értékelések során a magatartási szabályok betartásának, megszegésének következetes számonkérése.
- Szabályszegések körülményeinek, következményeinek elemzése, megbeszélése a fiatalok bevonásával.
- A közösségekben elfogadható viselkedési minták közvetítése.
- Szabálytartás kialakításával a csoport közösségbe, majd a tágabb közösségbe való beilleszkedés elősegítése.

A feladatok végrehajtási formái

a) Szellemi tevékenységek

Általános fejlesztési követelmények:

- Műveltségi színvonal emelése
- Iskolai felmérések tapasztalatainak megbeszélése, a hiányzó ismeretek pótlása céljából
- Ismeretek nyújtása, kiemelkedően a praktikus ismeretek terén
- a Házirend értelmezése, elemzése
- a jutalmazás és büntetés szabályrendszerének értelmezése
- a panaszjog lehetőségeinek értelmezése
- a kapcsolattartás formáinak értelmezése
- a kártérítési eljárásrend értelmezése

b) Sporttevékenységek

A befogadócsoporthoz a foglalkoztatási tervnek, a céloknak, a foglalkoztatás során választott módszereknek rugalmasan alkalmazkodni kell a következő szempontokhoz:

- A befogadóbeszélgetések során tájékozódni kell a fiatal korábbi betegségeiről, az információkat egyeztetni kell az orvossal. Mivel ezen esetekben terhelhetőségüket nem ítéld meg, leleteik megérkezéséig, vagy a szükséges szakvizsgálatok elvégzéséig részben, vagy teljesen fel kell menteni a sportfoglalkozások alól.
- Fokozatosan kell terhelni a büntetés-végrehajtási intézetben hosszabb időt töltött, szenvedélybeteg vagy pszichiátriai megbetegedés miatt, gyógyszeres kezelés beállítása alatt álló fiatalokat.
- Minden esetben fel kell mérni a beérkezett, korábban szabadidejét strukturálatlan, vagy deviáns szórakozási formákkal töltő fiatalok edzettségét, a balesetek elkerülése érdekében.

c) Munkafoglalkoztatás

A munkatevékenységek végzése segíti pedagógiai célok elérését. A munkavégzés rendszerességre, fegyelmezett viselkedésre nevel, segíti az együttműködés kialakítását, sikerélményhez juttat.

Ezért a kötött foglalkozások tematikáját úgy kell összeállítani, hogy biztosított legyen, a befogadó csoportba kerülő fiatalok megismerése, az intézeti és csoportéletre való felkészítése. A munkatervhez kapcsolódó tematikus tervek tartalmazzák a beilleszkedést segítő foglalkozások témakörét.

IV.2. Életkori specifikáció miatt kialakított csoport (szükség esetén)

Általános pedagógiai célok:

A csoport befogadja azon fiatalokat, akik 12. életévüket betöltötték, de nem múltak el 16 évesek. Az életkori specifikációk teljes körű figyelembe vételével határozhatóak meg a pedagógiai célok, nevelésben alkalmazott módszerek.

2013. 07. 01. életbe lépő Btk. - 2012. évi C. törvény 16. § alapján:

Az emberölés minősített esete, az erős felindulásban elkövetett emberölés, a testi sértés, „kvalifikált” esete (ha életveszélyt vagy halált okoz) a rablás alap- és minősített esete, illetve a kifosztás minősített esetének elkövetésekor a büntethetőségi korhatárt 12 évre leszállítja a törvényhozó feltéve, ha az elkövető rendelkezett a bűncselekmény felismeréséhez szükséges belátással.

Pedagógiai célok: Olyan csoportléggör megteremtése, ahol a fiatalok biztonságban érzik magukat, lehetőségek felkínálása, cselekedtető felfedezés sok új tapasztalat, élmények megélése által. Megvalósulása, állandóan változó és változatos élményszituációk keretében lehetséges. Fontosnak véljük, a pozitív megerősítést, sok dicsérő szót, visszacsatolásokat, az elfogadó, előítéletektől mentes légkör megteremtésével. Az egyedi igények, szociokulturális tényezők, magatartási és viselkedési zavarok, életkori sajátosságok figyelembevételével következetes hatásmechanizmus fölállítása.

Alkalmazott módszerek

Jellemző a fiatalokra a beszűkült tudat állapot, fixálódott gondolataik, a belső felfokozott nyugtalanság, a bizalmatlanság, az érzelmi, értelmi fejletlenség, s mivel ilyen komolyak és összetettek a problémák, így ezek enyhítése, oldása csak az állandóan változó és változatos élményszituációk keretében lehetséges.

Munka módszerek tekintetében visszaköszön az egyéni bánásmód, az egyéni, a terápiás és csoportos beszélgetések melyek segítik a fiatalok fejlődését. A folyamatos, rendszeres foglalkoztatás, számonkérés, visszajelzés támasz az eligazodásban, ennek a ciklikus ismétlődése kiszámíthatóságot, és biztonságot nyújt a fiatalok számára. Foglalkoztatásuk során a kiscsoportos foglalkoztatás, mint legpreferáltabb foglalkoztatási forma. Azon fiatalok, akik egyénileg nem képesek tanulni, egyéni tanítási módszerekkel kell foglalkozni, az igények maximális figyelembe vételével. A kiscsoportos foglalkoztatás megjelenik még a kreatív tevékenységeken belül is, hiszen manuális képességeik nagyon különbözőek. Közismereti foglalkozások során a szituációs játékok alkalmazása, mint alkalmazott módszer mérhetően hatásos. A fiatalok élvezik, a játék alatt érzett öröm pedig felszabadít, miközben személyiségük fejlődését is szolgálja.

A szerepjátékok alkalmazása: az élet egy nehéz helyzetének feldolgozására, akár emlékek felidézésére. A játék, mint felszabadító közösség építő forma, segítség a traumatizált helyzetek, szituációk feldolgozásában. A sok új inger, valamint újdonságként átélt pozitív tapasztalatok hatására, az eddig oly kevés élménnyel rendelkező fiatalok kinyílnak, és örömmel együtt járó élettapasztalatokat szereznek.

IV.3. Oktatás

Az 1/2015 (I. 14.) EMMI rendelet 29.§-31.§-a értelmében az intézetben folyó oktatás, képzés célja a fiatalok iskolai hiányosságainak pótlása, megkezdett tanulmányainak folytatása, és a munkaerő-piaci esélyeit növelő képzettség megszerzése. A tanulók végzettségétől és tankötelezettségétől függően:

- Az alapkörű iskolai végzettséggel nem rendelkező fiatalok – ha tanköteles – be kell íratni általános iskolába.
- Ha az alapkörű végzettséggel nem rendelkező fiatalok tankötelezettsége megszűnt, kérelmére biztosítani kell, hogy általános iskolai oktatásban részt vehessen.
- Azt a fiatalok, aki általános iskolai tanulmányait befejezte, szakképzésbe kell bevonni.
- Annak a fiataloknak, aki középiskolai tanulmányokat szeretne kezdeni, vagy folytatni, kérésére biztosítani kell, hogy magántanulónak ilyen irányú tanulmányokat folytasson.
- A fogyatékos fiatalok számára a fogyatékos típusának megfelelő iskolai oktatást kell biztosítani.
- Részképesség-kieséssel (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia) küzdő fiatalok speciális fejlesztést kapnak.
- Kapcsolattartás a fiatalok oktatási intézményeivel, a fiatal felkészítése a helyi tantervi követelményekből.
- Javítóintézeti nevelésüket töltők, külső iskolai oktatása esetén tanulmányi munka segítése.

Személyi és tárgyi feltételek

Az oktató-nevelő munkához a javítóintézet biztosítja a személyi- és tárgyi feltételeket: a megfelelő végzettségű pedagógusokat (gyógypedagógus, tanítók, általános- és középiskolai tanárok), az intézményben megfelelően kialakított tantermeket, helyiségeket berendezésekkel, eszközökkel, valamint taneszközöket a pedagógusok és a tanulók részére.

Az oktatási részleg pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

Alapelvnek tekintjük az esélyegyenlőséget, miszerint minden fiatalnak joga van részt venni az oktatásban iskolai végzettség és tankötelezettségre való tekintet nélkül. Mindezt tehetik olyan légkörben, ahol jól érzik magukat, kialakul az iskolához, a közösséghez való kötődésük. A fiatalok pozitív élményekhez jutnak, egyre több siker éri őket, s ez komoly motiváció az ismeretközvetítés eredményessége szempontjából.

Elsődleges az ismeretek és alapkészségbeli hiányosságok pótlása, a felzárkóztatás, a társadalmilag meghatározott szükséges tudásminimum elsajátíttatása, a tanulmányi előmenetel segítése, biztosítása a tantervi követelmények teljesítésével, a személyiségkorrekció. Célunk olyan képességek és készségek kialakítása, amelyek lehetővé teszik legalább egy szakma elsajátítását.

Kiemelt feladat a sajátos nevelési igényű, (SNI) valamint a beilleszkedési, tanulás- és magatartási zavarokkal küzdő (BTM) fiatalok nevelése, oktatása, mely történhet integrált környezetben vagy erre specializálódott kis csoportban. Az integrációban az inkluzív pedagógia szemléletének elvét érvényesítjük, melynek értelmében a speciális nevelést igénylő fiatalokat egyenértékűeknek tekintjük társaikkal.

Különös figyelmet fordítunk a tehetségazonosításra, tehetséggondozásra, tehetségfejlesztésre irányt mutatva fiataljainknak egy-egy lehetséges alternatívára, amely a későbbiek során meghatározó lehet a társadalmi beilleszkedésében, hasznosságában.

Általános módszerek

A tanulókhöz nagyfokú toleranciával közelítünk, a kommunikációnk igazodik a fiatalok sérült személyiségvonásaihoz. Ezzel pozitív mintát szolgáltatunk a normális emberi együttélés viszonyaihoz. Munkánkban a kérés, a meggyőzés, a rásegítés, a pozitív megerősítés, s a megérdemelt dicséret dominál.

Elmarasztalással csak a legszükségesebb esetben élünk. Ennek módszere is a meggyőzés, a helyes viselkedési minta közvetítése, a reális önértékelés kialakítása. Munkánkat az egységes követelményállítás, következetes hatásmechanizmus jellemzi.

Az oktatási részlegben folyó képzés tartalma

A javítóintézetbe többségében nagyarányú szociokulturális hátrányokkal rendelkező, elsősorban roma fiatalok kerülnek. A felmérések azt mutatják, hogy a tanulók tényleges tudása messze elmarad a dokumentált iskolai végzettségtől, nem rendelkeznek a tanuláshoz szükséges készségekkel, negatív véleményük van az iskoláról. Jellemző az érdeklődés hiánya, az érdeklődési kör beszűkülése, nem ismerik a tanulás értékét, értelmét.

Ennek megfelelően az iskolai képzés tartalma – amely az iskolatípusoknak megfelelő kerettantervben foglalt tudásanyag, műveltségi tartalom – igazodik fiataljaink életkorához, személyiségéhez. Olyan egyedi tanulási segédanyagokat, jegyzeteket, feladatlapokat, taneszközöket használunk, amelyek tartalmilag megfelelnek a tantervi követelményeknek, ugyanakkor jobban segítik a tananyag megértését, elsajátítását, a differenciált oktatást, az egyéni felkészülést.

Az oktatási részlegben folyó képzés rendje

A javítóintézet oktatási részlegén általános iskolai, szakiskolai és speciális szakiskolai előkészítő, középiskolai osztályozóvizsgára való felkészítő oktatás folyik.

A tanév szeptember 1-től augusztus 31-ig tart, a szorgalmi időszak szeptember 1-től június 15-ig. Az iskolai nevelés, oktatás a letartóztatotti részlegben folyamatos (szünetek nélküli), a javító részlegben a szorgalmi időszaknak megfelelő. Az őszi, téli, tavaszi szünet idejét az intézet igazgatója ütemezi. Június 15 – augusztus 31. között a javítóknak tanítási szünet van, a letartóztatotti részleg fiataljai az úgynevezett nyári iskola programján vesznek részt.

Az iskola tanulócsoportjainak száma változó.

- felzárkóztatásra, képesség-, készségfejlesztésre 2 tanulócsoport,
- általános iskolai tanulmányok folytatására, osztályozóvizsgára való felkészítésre 2 tanulócsoport,
- középiskolai tanulmányok folytatására, osztályozóvizsgára való felkészítésre, szakmai alapozó képzésre jelenleg nincs tanulócsoport,
- speciális jelleggel 1 tanulócsoport.

Az oktatás tanórai- és tanórán kívüli tevékenységekből áll: munkanapokon délelőtt 8:00-12:30 között tanulócsoportokban, 5 tanítási órában, míg délutánonként egy-két órában tanórán kívüli kiegészítő tevékenységekre kerül sor.

Tanórai- és tanórán kívüli tevékenységek

Felzárkóztatás, fejlesztés

Azok a tanulók, akiknek a tudásszintje nem felel meg a dokumentált iskolai végzettségnek, felzárkóztatásban vesznek részt. Ez történhet külön erre a célra létrehozott nívócsoportokban vagy alacsonyabb osztályfokban. A sajátos nevelési igényű tanulók egy része integráltan is oktatható, nagyobb részük azonban csak kis létszámú, eltérő tantervű tanulócsoportban fejleszhető. A felzárkóztató csoportok tanulói fejlődésük ütemében felsőbb csoportba kerülhetnek. A hiányosságok pótlása után a dokumentált végzettségüknek megfelelő osztályban folytathatják tanulmányaikat.

Osztályozóvizsgára való felkészítés, vizsgáztatás

Azoknak a tanulóknak, akiknek a tudásszintje eléri a dokumentált iskolai végzettséget, lehetőséget biztosítunk, hogy felkészüljenek osztályozóvizsgára. Ezekben az osztályokban is feladat az alapkészségek továbbfejlesztése. Az egyéni haladási ütemhez igazodva a tanulóknál lehetővé tesszük a tanulmányi idő lerövidítését, csökkentve ezzel évveszteségüket.

A tanulók osztályozóvizsgát tehetnek az egész éves tantervi követelményekből. Erősen motiválja a fiatalokat, hogy a szorgalmas, kemény munka eredményeként bizonyítványt kaphatnak. A szorgalmi idő rövideje miatt a tananyagot súlyozva, a lényegre koncentrálni dolgozzuk fel.

Az osztályozóvizsgák szervezeti kereteit az Aszódi Javítóintézet, Általános Iskola, Szakiskola és Speciális Szakiskola biztosítja.

Lehetőséget kapnak azok a tanulók is osztályozóvizsga letételére, akik külső iskolában rendelkeznek tanulói jogviszonnyal. Esetükben egyénileg, iskolájuk követelményei alapján történik a vizsgáztatás.

Vizsgaidőpontok: június 1-15 között. (javítóvizsga: augusztus 15-31 között)

A tanórán kívüli foglalkozások adnak lehetőséget olyan tevékenységekre, amelyek tanórai keretek között nem, vagy csak részben valósíthatók meg.

Felmérés

A beérkező fiatalok egy teljes körű felmérésen vesznek részt. Ennek során vizsgáljuk a fiatalok alapképességeit, alapkészségeit, tárgyi tudását, esetleges tanulási zavarait stb. Eredményeit a pedagógusok rögzítik, majd ebből kiindulva meghatározzák a fejlesztési feladatokat, s javaslatot tesznek a tanuló megfelelő tanulócsoportba helyezésére.

Ismeretnyújtó foglalkozások

A szorgalmi időszak rövidege miatt a tanítási órákon csak a továbbhaladáshoz legszükségesebb ismereteket van módunkban tanítani, így a további szükséges műveltségi területek ismeretanyagának elsajátítását, valamint az egyedi, külső iskolai követelményeknek megfelelő ismeretek átadását tanórán kívüli tevékenységek alkalmával igyekszünk megvalósítani.

Fejlesztő egyéni- és kiscsoportos foglalkozások, tanulószoba

A leghatékonyabb fejlesztő módszer az egyéni- és kiscsoportos fejlesztés. Ezekben a foglalkozásokban lehetőség nyílik egyénre szabott, célirányos feladatok elvégzésére, egyéni munkatempóra, azonnali segítségnyújtásra, a hibák felfedeztetésére, korrekcióra. A nevelőotthoni tanulószoba foglalkozások alkalmával teammunka keretében jól alkalmazható ez a módszer.

Tehetséggondozó, tehetségfejlesztő foglalkozások

Pedagógusaink kiemelt figyelmet fordítanak a tehetségfejlesztésre. Rendszeresen végzünk tehetségazonosítást, tehetséggondozást a manuális tevékenységek, a logikai gondolkodás, a mozgáskultúra fejlesztése terén.

Nyári iskola

A letartóztatotti részlegben az oktató-nevelő munka, folyamatos. A szorgalmi időszakon kívüli időtartamokban a foglalkoztatás célja elsősorban a felzárkóztatás, a kimaradt tananyag pótlása, képesség- és készségfejlesztés. Ebben az időszakban van lehetőség olyan ismeretek átadására is, ami nem törzsanyag, de a tanulók érdeklődési körét érinti, illetve olyan klasszikus irodalmi, történelmi, természetismereti értékekhez juttatni a fiatalokat, amelyekre önszorgalomból nem kerülne sor. Lehetőség nyílik a tanulást lazább, játékosabb, érdekesebb formában megszerettetni a fiatalokkal.

Ellenőrzés, értékelés

A tanulók ellenőrzésekor, értékelésekor alapelveként az ösztönzést és a folyamatosságot tartjuk szem előtt. Az órai tevékenység eredményességét pontozással, osztályozással értékeljük, amely erős motivációként hat a további munkavégzésre. A legnagyobb tanulmányi megmérettetés maga az osztályozóvizsga.

Az értékelésünk azonban nem csak a tanulmányi, hanem az iskolában folyó minden tevékenységére kiterjed.

Kapcsolattartás, együttműködés

A munkánkhoz szükséges adatokat – a fiatalok személyi adatai, iskolai végzettsége stb. – a növendékügyi iroda szolgáltatja. Napi kapcsolatot tartunk a nevelőotthon csoportnevelőivel, gyermekfelügyelőivel, a tanműhelyi szakokkal. Rendszeresen tájékoztatjuk egymást a tanulók magatartásáról, tanulmányi fejlődéséről, egyéb problémáiról. Az együttműködés erősítése, az egymás munkájának alaposabb megismerése céljából kölcsönösen hospitálásokat végzünk.

IV.4. Munkafoglalkoztatás

A javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet:

23. § (1) A fiatalkorú számára biztosítani kell

- b) a munkafoglalkoztatáshoz szükséges munkaruhát, védőruhát, illetve védőfelszerelést,
- d) tanszereket és egyéb iskolai felszerelést.

29. § (1) A javítóintézet a javítóintézetben végzett oktatás, képzés keretében elősegíti a fiatalkorú iskolai hiányosságainak pótlását, megkezdett tanulmányainak folytatását, és a munkaerő-piaci esélyeit növelő képzettség megszerzését.

32. § (2) A javítóintézet a munkafoglalkoztatás keretében a következő lehetőségeket biztosíthatja a fiatalkorú számára:

- a) az intézmény működési körén belüli munkavégzés,
- b) a más gazdálkodó szervezetnél történő munkavégzés, vagy
- c) a javítóintézet vállalkozási tevékenységében való részvétel lehetőségét biztosíthatja a fiatalkorú számára.

(3) Ha a munkafoglalkozás a szabadban történik, annak időtartama nem számít be a 22. § (3) bekezdés szerinti szabad levegőn tartózkodás időtartamába.

(4) A munkafoglalkoztatás napi időtartama a nyolc órát, heti időtartama

- a) tizenhat éven aluli fiatalkorú esetében a húsz órát,
- b) tizenhat éven felüli fiatalkorú esetében a negyven órát

nem haladhatja meg.

(5) A munkafoglalkoztatás során biztosítani kell a munkavédelmi és munkabiztonsági előírások betartását.

(6) A fiatalkorú nem végezhet egészségre ártalmas munkát, és nem osztható be éjszakai munkára. A munkafoglalkoztatás során különös figyelemmel kell lenni arra, ha a fiatalkorú várandós, vagy ha a gyermekével együttes elhelyezésben részesül.

33. § (1) A fiatalkorút a munkafoglalkoztatásért megillető díjazás óránkénti mértéke nem lehet kevesebb a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére órabér alkalmazása esetén megállapított alapbér kötelező legkisebb összegének 30%-ánál.

(2) A munkafoglalkoztatás rendjét, a díjazás mértékét és megállapításának szempontjait a munkafoglalkoztatási szabályzat határozza meg.

34. § (1) A fiatalkorú és törvényes képviselője közös kérelme, valamint a munkáltatónak a fiatalkorú alkalmazását vállaló nyilatkozata alapján a javítóintézet igazgatója engedélyezheti, hogy a fiatalkorú a javítóintézetten kívül végezzen munkát.

(2) A javítóintézetten kívüli munkavégzés engedélyezése esetén az igazgató előírja, hogy a fiatalkorú mennyi időt tölthet a javítóintézetten kívül, és milyen szabályokat kell betartania. A szabályok ismételt vagy súlyos megszegése esetén az igazgató az engedélyt visszavonhatja.

(3) A munkavégzés céljából a javítóintézetten kívül töltött idő alatt a fiatalkorú az azonosító kártyájával és az eltávozási engedéllyel igazolja javítóintézetten kívüli tartózkodásának jogszerűségét.

A munkafoglalkoztatás szinterei

Az intézmény működési körén belül a letartóztatotti részleg munkafoglalkoztatásának szinterei:

- képzőművészeti-kreatív tanműhely;
- tankonyha tanműhely;
- összeszerelő műhely; (külsős cég által biztosított összeszerelő-termelői munkavégzés)
- fémipari tanműhely

Az intézmény működési körén belül a javító részleg munkafoglalkoztatásának szinterei:

- kertészet;
- képzőművészeti-kreatív tanműhely;
- tankonyha tanműhely;
- fémipari tanműhely;
- állattartás-gondozás
- összeszerelő műhely (külsős cég által biztosított összeszerelő-termelői munkavégzés)

A munkafoglalkoztatás tervezése

A fiatalok személyiségének, értelmi képességeinek, egészségi állapotának feltárása után a szakértői csoport felméréseinek és javaslatának ismertetését követően a nevelési értekezleteken (elhelyezési értekezlet, javítóintézeti tanács) a munkafoglalkoztatást végző nevelő felméréseinek figyelembe vételével tesz javaslatot a javítóintézet igazgatójának, a fiatalok számára legmegfelelőbb tanműhely kijelölésére.

A letartóztatásban lévő fiatalok az intézet működési területén belül, önkiszolgáló tevékenység keretében környezetgondozást végeznek.

2013. évi CCXL. törvény

A letartóztatott jogai és kötelezettségei:

394 § (1) A letartóztatott jogosult

c) kérelmére – a fogva tartó intézet lehetősége szerint – munkavégzésre, a munka minőségével és mennyiségével arányos díjazásra, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményekre,

d) kérelmére – a fogva tartó intézet lehetőségei szerint – általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatásban vagy szakképzésben való részvételre.

397 § A letartóztatott köteles

c) az önként vállalt és kérelmére kijelölt munkát ismereteinek és képességeinek megfelelően, fegyelmezetten a munkahelyi és munkaköri szabályoknak megfelelően elvégezni, a munkavégzéssel kapcsolatos előírásokat megtartani,

d) ha a c. pont szerinti munkát végez, jogszabályban meghatározottak szerint forma, illetve munkaruhát viselni,

e) munkájáról, illetve a letéti pénzből a tartására fordított költségekhez hozzájárulni, f) az intézet ellátásában, tisztán tartásában díjazás nélkül részt venni.

417 § A letartóztatott fiatalok javítóintézetben kívüli oktatásban, képzésben, munkafoglalkoztatásban nem vehet részt.

A javítóintézeti nevelésüket töltő fiatalok az intézet működési területén belül, valamint az intézet külső részén önkiszolgáló tevékenység keretében környezetgondozást végeznek.

Mindkét részlegben lehetőség van az intézet által bér munkában végzett tevékenység folytatására.

IV.5. A szakértői és mentálhigiénés csoport

A szakértői és mentálhigiénés munkának szervesen kell beágyazódnia az intézet tevékenységének egészébe.

Az intézet feladatainak jellegéből adódóan a csoport, különböző képesítésű szakemberekből áll:

- pszichológus;
- orvos;
- gyógypedagógus.

A szakértői és mentálhigiénés csoport feladat – és témaorientáltan intézeten belüli és külső szakemberekből munkacsoportokat is szervezhet – pályázatok írására, kísérleti programok kipróbálására, felmérések, kutatások, elemzések elvégzésére, szakmai és tudományos előadások, konferenciák szervezésére stb.

A szakértői és mentálhigiénés munka célja

1. Szakvéleményekkel, szakmai és módszertani elemzésekkel, új korszerű módszerek kipróbálásával, bevezetésével, javaslatok kidolgozásával megalapozni, biztosítani az intézményben folyó szakmai munka minőségét, meghatározni a továbbfejlesztés irányait, szakmailag előkészíteni a fiatalok ügyében hozott döntéseket, biztosítani azok szakszerűségét, megalapozni a fiatalok nevelésének szükségleteikhez igazodó tervezését.
2. A fiatalok nevelése, személyiségfejlődésük korrekciója, személyiségzavarai enyhítése, kezelése, lelki egészségfejlesztés, gondozás.
3. A dolgozók továbbképzéseiben való közreműködésével elősegítik a problémamegoldó, konfliktuskezelő készség fejlesztését és a kifáradás megelőzését, a tudatos és célzatos foglalkozásvezetés repertoárjának bővítését.
4. Szupervízióval és esetelemzésekkel hozzájárul a munka szakszerűbbé tételéhez.

A szakértői és mentálhigiénés munka feladatai

1. Pszichológiai vizsgálatok – véleményezések
2. Mentálhigiénés terápia
3. Tréningek szervezése
4. Egyéni foglalkozások, beszélgetések
5. Csoportfoglalkozások
6. Gyógypedagógiai vizsgálatok, fejlesztési javaslatok
7. Egészségügyi, orvosi tevékenység
8. Elemzés, módszertani munka, javaslatok kidolgozása
9. Önismereti foglalkozás

IV.6. Egészségügyi részleg

A javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet:

24. § A javítóintézet orvosának javaslata alapján a javítóintézet biztosítja, hogy a fiatalkorú hozzájusson a megelőző és gyógyító egészségügyi ellátáshoz, valamint a számára előírt gyógyszerekhez és gyógyászati segédeszközökhöz.

Személyi feltételek

A részleg személyi feltételei: 1 fő gyermekorvos, 1 fő felnőttorvos, és 1 fő pszichiáter megbízási szerződéssel, valamint 3 fő ápoló végzi a részlegben a szakmai munkát. Életveszélyes sürgős esetekben a mentők, egyéb esetekben pedig a városi ügyelet szakemberei segítik az ellátás zavartalan biztosítását.

Tárgyi feltételei

Az egészségügyi részlegben: orvosi szoba, fogorvosi rendelő, 4 betegszoba, társalgó, 4 vizesblokk, öltöző- kiszolgáló helyiség, konyha, gyógyszerkamra, raktár található. A helyiségek fel vannak szerelve az egészségügyi ellátáshoz szükséges eszközökkel és felszerelésekkel. Az intézet biztosítja továbbá a szükséges gyógyszereket és egyéb eszközöket.

Célja:

- Diagnosztizálás, diagnózisra épülő gyógyítás, betegségkezelés.
- A befogadott fiatalkorúak általános orvosi és szűrővizsgálatai során feltárt rendellenességek, betegségek, pszichoszomatikus tünetek, a fiatal aktuális fizikai állapota alapján lehessen megtervezni a rövid és hosszú távú egészségügyi ellátást, és az orvos által megfogalmazott javaslatot figyelembe véve az egészségügyi gondozásra vonatkozó egyéni terveket elkészíteni.
- Az orvosi tapasztalatok és javaslatok alapján készüljenek az egészséges életmódra vonatkozó felvilágosító tájékoztató, egészségmegőrző programok, s ezek kerüljenek be a fiatalok nevelési – gondozási, továbbá az intézet egészének mentálhigiénés programrendszerébe.
- Derítse fel azokat a problémákat, amelyek további szakorvosi vizsgálatokat, kezeléseket igényelnek.
- Szűrje ki a fertőző betegeket.

Az egészségügyi ellátás tartalma, feladatok

Elsődleges egészségügyi szemle a fiatalkorúak felvételénél, s egyéb felvétellel összefüggő teendők:

- Általános orvosi vizsgálat.
- Akut és krónikus betegek vizsgálata és kezelése.
- Szakrendelésre utalás szervezése, lebonyolítása, nyomon követése.

- Fogászati szűrés és kezelés.
- Egyéb szűrővizsgálatok szervezése, a lebonyolításban való részvétel.
- Beteggondozás, betegápolás, gyógyszerelés.
- Egészségmegőrző, betegségmegelőző prevenciós programok szervezése és lebonyolítása, illetve az ezeken való közreműködés.
- Gyógyszerek kezelése.
- Orvosi és egyéb dokumentáció kezelése.
- Jelentések, elemzések készítése.

IV.7. Utógondozó részleg (igény esetén)

1/2015 (I. 14) EMMI rendelet

52. § (1) Az utógondozó részlegben való elhelyezés lehetőségéről és az elhelyezés megszüntetéséről – a Bv. tv. 384. § (1) és (3) bekezdése szerint a fiatalkorút tájékoztatni kell.

(2) A fiatalkorú kérelme esetén a javítóintézeti tanács az utógondozónak a 46. § (1) bekezdése szerint kialakított véleménye, szükség esetén a nevelői vélemény és a pszichológiai vélemény alapján javaslatot terjeszt elő az igazgatónak a fiatalkorú utógondozói részlegben való elhelyezéséről.

(3) Az utógondozó segítséget nyújt a fiatalkorú számára a lakhatási és megélhetési feltételek megteremtéséhez és a fiatalkorú önálló életének megkezdéséhez.

(4) Az utógondozó részleg házirendjét mindenki által látható helyen ki kell függeszteni.

Az utógondozói részleg rendeltetése szerint egyénileg kötött megállapodás alapján teljes körű, vagy részleges ellátást biztosít azoknak a fiatalkorúaknak, akik:

- huszonegyedik életévüket betöltik, és az igazgató a javítóintézetből elbocsátja őket
- javítóintézeti nevelésének bíróság által meghatározott tartama letelt továbbá
- a családjukba nem térhetnek vissza, és az elbocsátás idejére nem sikerült számukra lakhatási lehetőséget és megélhetési feltételeket teremteni
- a megkezdett tanulmányaikat a javítóintézeti oktatás, képzés keretein belül szeretnék befejezni

Az 1/2015. EMMI rendelet módosítása nyomán 2019. január 1-től lehetőség van a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátott ellátottak esetében az utógondozói részlegben történő elhelyezésre, meghatározott feltételek fennállása esetén.

Az utógondozó részleg szervezetileg a javítóintézeti nevelést végrehajtó részleghez kapcsolódik, lakásotthoni formában működik.

Az utógondozói elhelyezés engedélyezésének eljárását szabályzat tartalmazza.

Az elhelyezés időtartama: tanulmányok befejezéséig, illetve indokolt esetben az azt követő 6 hónap.

A javítóintézet az utógondozói elhelyezettek számára teljes körű ellátást nyújt: biztosítja a jogszabályban meghatározott étkeztetést, ruházatot, tisztító- és tisztálkodó szereket és zsebpénzt. A tandíj, tanszer, taneszközök, bérlet is a teljes ellátás körébe tartozó juttatások.

Az utógondozói elhelyezettek joga van az egészségügyi ellátásra, az ápolásra. Az utógondozói elhelyezettek – az intézeten belüli ütemezés és szabályozás szerint – használhatják az intézmény közös helyiségeit (edzőterem, könyvtár, tornaterem, stb.) és részt vehetnek az intézeti szintű programokban. A javítóintézet – költségvetés lehetőségeihez mérten – hozzájárul az utógondozottak csoportos szervezésű kulturális programjaihoz, kiránduláshoz, táborozáshoz.

Személyi feltételek:

Az utógondozói elhelyezetteket 1 fő nevelő segíti és ellenőrzi. Részletes feladatait a munkaköri leírása tartalmazza.

A nevelő közvetlen felettese a szakmai vezető.

Az utógondozói elhelyezést a szakmai vezető szervezi, irányítja és ellenőrzi.

Tárgyi feltételek

Az utógondozó otthon önálló épületben kialakított lakásotthon.

Helyiségei:

- hálószoza (3 darab, 4 személyes háló);
- nappali szoba;
- tanuló szoba;
- fürdőszoba, WC;
- egyéb: előszoba, tároló helyiség.

Az utógondozó részleg nevelőjének feladata különösen:

- Segíti az utógondozottat képességeinek, tehetségének megfelelő szakképző vagy középiskola kiválasztásában, a felvétellel kapcsolatos teendők intézésében, szükség szerint közreműködik a munkahely keresésében.
- Segíti az otthoni tanulást.
- Segíti, nyomon követi és ellenőrzi a tanulással kapcsolatos kötelezettségek teljesítését rendszeres kapcsolatot tart az oktatási intézményekkel.

-
- Segíti és ellenőrzi a Házi rend szabályainak megtartását.
 - Szervezi és intézi a fiatalok napirendjével, ellátásával kapcsolatos teendőket.
 - Igény szerint egyéni beszélgetéseket folytat, életvezetési tanácsadást biztosít, segítséget nyújt a fiatalok konfliktushelyzeteinek megoldásában.
 - Gondoskodik az előírt dokumentációs, adminisztratív feladatok elvégzéséről.

A javítóintézet utógondozójának feladatai:

- Közreműködik a családi kapcsolatok rendezésében.
- Előkészíti a fiatalok távozását a javítóintézetből.
- Nyomon követi, segíti a távozott fiatalok társadalmi beilleszkedését.
- Utánkövetést végez.

V. Együttműködés lehetőségei fenntartó, társintézetek, hivatalos szervek, rendőrség, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények tekintetében

Az intézet feladatellátásához kötődően két nagyobb szakmai terület, a gyermekvédelem és az igazságszolgáltatás metszéspontjában dolgozik, működésében, célkitűzéseiben, szabályrendszerében ötvözve e kettős elvárást. A javítóintézet a gyermekvédelmi rendszer részét képezi, a Gyv.tv. 2015. január 1-jétől hatályos állapota szerint, már önálló fejezetként is megjelenik a szabályozásban, illetve szintén ettől az időponttól nevesítve a gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer egyik tagja. A javítóintézetek működésük során, a büntető igazságszolgáltatás keretein belül meghatározott döntések, szankciók végrehajtási intézményét jelentik, amely során az igazságszolgáltatásban meghatározó jogszabályok mentén látják el feladataikat.

A fent meghatározott összetett feladatellátás megkívánja, hogy az intézet a legszorosabban együttműködjön a gyermekvédelem és a büntető igazságszolgáltatás intézményrendszerével egyaránt. Rendszeresek a szakmai konzultációk, közös rendezvények a növendékek és a munkatársak vonatkozásában is. Feladataink ellátása érdekében folyamatos a kapcsolatunk a Belügyminisztériummal, a fenntartásért, illetve a szakmai felügyelet ellátásáért felelős Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal.

Javítóintézetünk hivatalos szervekkel való kapcsolattartására a partnerség, egymás munkájának segítése a jellemző. Résztvevői vagyunk az ügyészségek, bíróságok, rendőrkapitányságok által szervezett rendezvényeknek, illetve szakmai fórumoknak.

Mivel a javítóintézetben magas számban vannak gyermekvédelmi szakellátásból, gyermekotthonból, lakásotthonból érkező növendékek, így a gyermekvédelmi gyámokkal és a gondozási hellyel is kapcsolatot tartunk. Tapasztalatunk szerint vannak együttműködő intézmények, gyámok, akik rendszeresen tartják a kapcsolatot a nevelésbe vett fiatalokkal, mások kapcsolattartását viszont erősíteni kell.

Kiemelt figyelmet fordítunk a történelmi egyházakkal, képviselőik segítik a javítóintézetben élő növendékek hitéleti, lelki gondozását.

VI. Etikai normák, antidiszkriminációs képzés

Kiemelt feladatként szükséges foglalkozni a fiatalkorúak jogainak védelmével. Alapelvként kell rögzíteni, hogy a javítóintézet minden munkatársa elutasítja a diszkrimináció minden formáját. Ezért a javítóintézet Etikai kódexben rögzítette az alapvető etikai normákat, melyet minden javítóintézetben dolgozó munkatárnak be kell tartani, munkatárs-munkatárs, munkatárs- növendék, munkatárs-külső kapcsolatok vonatkozásában. Az etikai vétséget Etikai Bizottság vizsgálja.

Kiemelten kell foglalkozni a kisebbségi létből adódó szociális, szociálpszichológiai problémákkal. A munkatársakat, mint segítő szakembereket meg kell ismertetni a társadalmi integráció feladatrendszerével, az integráció hatásaival, olyan fogalmakkal, mint a diszkrimináció, az egyenlő bánásmód, másság, kisebbség, esélyegyenlőség.

VII. Záró rendelkezések

A Nagykanizsai Javítóintézet nevelőtestülete és vezető munkakörben foglalkoztatott munkatársai a Szakmai Program tartalmát megismerték, véleményezték és az abban foglaltakat elfogadták.

A Szakmai Program az intézmény fenntartását és felügyeletét ellátó Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság főigazgatójának jóváhagyásával, a jóváhagyás napjával lép hatályba. A jóváhagyással egyidejűleg hatályát veszti az intézet korábban jóváhagyott Szakmai Programja.

A Szakmai Program hatálya az intézet valamennyi szervezeti egységére, az intézettel közalkalmazotti jogviszonyban és munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló, valamennyi foglalkoztatottra kiterjed. Az Szakmai Program betartása minden foglalkoztatott tekintetében kötelező.

A hatályba lépett Szakmai Programot az intézet közzéteszi a www.nkji@nkji.hu honlapon. Az intézet szervezeti egységeihez történő eljuttatásáról a titkárság, teljes körű megismeréséről a szakmai egységek vezetői gondoskodnak. Az elfogadást követően a Szakmai Program megismerését minden munkatársnak igazolnia kell, a megismerési nyilatkozat aláírásával. A Szakmai Program egy példányát a titkárság helyiségében, mindenki számára hozzáférhető helyen ki kell helyezni.

Nagykanizsa, 2023. június 15.

Juhász Péter Pál
mb.intézményvezető

A nevelőtestület képviselőjében:

nevelő
FORRAI CSENGE

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § értelmében – fenntartói feladat – és jogkörében eljárva – a Szervezeti és Működési Szabályzatot jóváhagyta:

Budapest, 2023. 2023 JÜN, 23

Sidlovics Ferenc
főosztályvezető
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság